

**KOMUNITNÝ PLÁN
SOCIÁLNYCH SLUŽIEB
MESTA PEZINOK
2014 - 2020**

ÚVOD

1. VÝCHODISKOVÁ SITUÁCIA POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	
1.1. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb	6
1.2. Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov	8
1.3. Analýza sociologických a demografických údajov	14
1.3.1. Obyvateľstvo	18
1.3.2. Školstvo	19
1.3.3. Pracovné možnosti	25
1.3.4. Kultúra, šport, zdravotníctvo	26
1.3.5. Nezamestnanosť	28
1.3.6. Sociálne znevýhodnené skupiny	28
1.3.6.1 Seniori	29
1.3.6.2 Nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním	34
1.3.6.3 Deti a mládež	35
1.3.6.4 Zdravotne znevýhodnení	37
1.3.6.5 Občania so sociálnymi problémami	38
1.4. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb	40
1.5. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb	43
1.6. SWOT analýza v sociálnej oblasti	44
2. CIELE A PRIORITY ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	
2.1. Rozvoj ambulantných a pobytových sociálnych služieb	46
2.2. Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb	47
2.3. Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb	47

ZÁVER

Prílohy

Použitá literatúra

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb – MPSVR SR (2009)
- Komunitné plánovanie sociálnych služieb – PHDr. Woleková, SOCIA (2004)
- PHSR mesta Pezinok
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
- www.statistics.sk
- Národný strategický referenčný rámec – základný strategický dokument SR, na základe ktorého Slovenská republika môže využívať zdroje z fondov EÚ v programovom období 2007 – 2013 a Partnerská zmluva 2014 - 2020
- Programové vyhlásenie vlády 2012 – 2016
- Revidovaný národný akčný plán
- Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015 na roky 2011 – 2015
- Stratégia rozvoja sociálnych služieb Bratislavského samosprávneho kraja
- Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015

Príhovor primátora mesta Pezinok

Vážení občania,

Dovoľujem si Vám touto cestou predstaviť Komunitný plán sociálnych služieb mesta Pezinok, ktorý bol spracovaný v tomto roku v zmysle Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách, ktorý je platný od 1.1.2009. Komunitný plán je metóda, pomocou ktorej môžeme plánovať obsah a rozsah sociálnych služieb tak, aby zodpovedali špecifikám nášho mesta a potrebám našich občanov. Našou snahou je, aby sme postupne v ďalšom období zabezpečovali úlohy a ciele stanovené v Komunitnom pláne sociálnych služieb. Vďaka komunitnému plánu sa nám bude dariť adresnejšie a efektívnejšie využívať financie mestského rozpočtu pre skvalitnenie sociálnych služieb tam, kde je to najviac potrebné a dôležité. Dokument je podkladom nielen pre odborníkov, ale pre všetkých obyvateľov mesta, ktorých sociálna oblasť zaujíma. Všetkým realizátorom a poskytovateľom sociálnych služieb želám veľa úspechov pri mobilizácii zdrojov v meste a naplnenie spoločne plánovaných zámerov v meste.

**Mgr. Oliver Solga
primátor mesta**

ÚVOD

Vývoj spoločnosti zavádza do praxe nové pojmy, nové technológie, nové prístupy. Celá spoločnosť prechádza vývojovým procesom, ktorý si vyžaduje kráčať s dobou. V tejto súvislosti sa do praxe zavádza aj pojem „komunitné plánovanie“, hoci jeho obsah rozhodne nie je novinkou.

Zmyslom komunitného plánovania najmä v obciach je aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným, koordinovaným postupom. Výsledkom komunitného plánovania by mala byť odpoveď na otázky typu:

- Aké sociálne služby treba vytvoriť?
- Aké sociálne skupiny potrebujú zvýšenú starostlivosť?
- Aké má mesto ľudské, materiálne a finančné zdroje na poskytovanie sociálnych služieb?

Cieľom komunitného plánovania je najmä posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov mesta a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Komunitný plán mesta sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb, s ohľadom na miestne špecifiká a potreby. Stratégia rozvoja sociálnych služieb mesta v predpokladanom komunitnom pláne zahŕňa v sebe aktualizáciu kompetencií podľa novej legislatívy zákona o sociálnych službách, ktorý značne rozširuje pôsobnosť obce a prioritne podporuje rozvoj:

- zvyšovania kvality poskytovaných sociálnych služieb,
- komunitných a terénnych služieb,
- sociálneho poradenstva, prevencie a krízovej intervencie,
- odborného a osobného rastu zamestnancov v sociálnych službách

Zmyslom komunitného plánovania je taktiež aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným koordinovaným postupom, posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov mesta a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Hlavným zámerom realizácie komunitného plánu sociálnych služieb je spokojnosť občanov s poskytovanými službami v meste, zvýšenie kvality života, aktívny záujem ľudí o udržateľnosť a rozvoj komunity mesta.

1. VÝCHODISKOVÁ SITUÁCIA POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

1.1. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVR SR) k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Prijatím zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2009 sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľov sociálnych služieb. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb tzv. štandardy kvality.

Zákon o sociálnych službách, ktorý vstúpil do platnosti 1.1.2009, bol viackrát novelizovaný a posledná, najrozsiahlejšia novela, ktorá vstúpila do platnosti 1.1.2014 priniesla mnohé zmeny, okrem iného aj v rozdelení sociálnych služieb. Sociálne služby sú rozdelené podľa druhu sociálnych služieb v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie, alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

1. Sociálne služby krízovej intervencie, ktorými sú:
 - a) terénna sociálna služba krízovej intervencie
 - b) poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach, ktorými sú: nízkoprahové denné centrum, integračné centrum, komunitné centrum, nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, zariadenie núdzového bývania
 - c) nízkoprahová sociálna služba pre deti a rodinu
2. Sociálne služby na podporu rodiny s deťmi, ktorými sú:
 - a) pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života a pracovného života
 - b) poskytovanie sociálnej služby v zariadení dočasnej starostlivosti o deti
 - c) služba včasnej intervencie
3. Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku, ktorými sú
 - a) poskytovanie sociálnej služby v zariadení pre fyzické osoby, ktoré sú odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek (Domov sociálnych služieb, Zariadenie pre seniorov, Zariadenie opatrovateľskej služby..)
 - b) domáca opatrovateľská služba
 - c) prepravná služba
 - d) sprievodcovská a predčitateľská služba
 - e) tlmočnická služba
 - f) sprostredkovanie tlmočnickej služby
 - g) sprostredkovanie osobnej asistencie
 - h) požičiavanie pomôcok

4. Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
5. Podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, poskytovanie sociálnej služby v dennom centre, podpora samostatného bývania, poskytovanie sociálnej služby v jedálni, v práčovni a v stredisku osobnej hygieny).

Sociálna oblasť súvisí s dokumentmi vyššej úrovne a to:

- Národný strategický referenčný rámec – základný strategický dokument SR, na základe ktorého Slovenská republika môže využívať zdroje z fondov EÚ v programovom období 2007 – 2013 a Partnerská zmluva 2014 - 2020
- Programové vyhlásenie vlády 2012 – 2016
- Revidovaný národný akčný plán
Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015 na roky 2011 – 2015
- Stratégia rozvoja sociálnych služieb Bratislavského samosprávneho kraja
- Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015

Štát priamo v § 83, odsek 2 zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách ukladá samosprávam povinnosť vypracovať a schváliť komunitný plán na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom obec zohľadní miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných na území obce a určí personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

MPSVR SR v júni 2009 vydalo Národné priority rozvoja sociálnych služieb, ako záväzný dokument, vypracovaný v súlade so zákonom slúžiaci ako nástroj štátnej politiky rozvoja sociálnych služieb a tiež je systémovým vyjadrením záujmov, úloh a podporných opatrení vlády SR v tejto oblasti. Národné priority rozvoja sociálnych služieb sú odzrkadlením reálnej situácie poskytovania sociálnych služieb v SR (najmä ich nedostupnosť, nedostatočné materiálne technické zabezpečenie, personálne podmienky poskytovania sociálnych služieb) a vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorít Európskeho spoločenstva (dostupnosť, prístupnosť sociálnych služieb, ich finančná udržateľnosť).

Jedným z prierezových princípov národných priorít je deinštitucionalizácia sociálnych služieb a postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb, prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu) a podpora poskytovania terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami.

1.2. Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov

Kompetencie miest a obcí v sociálnej oblasti sú rozsiahle a dotýkajú sa všetkých oblastí sociálneho zabezpečenia. Mesto má nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh spojených s riešením hmotnej aj sociálnej núdze občanov, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a najmä v oblasti sociálnych služieb.

Sociálnu problematiku rieši najmä nasledujúca legislatíva SR:

- zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti MPSVaR SR
- zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov z znení neskorších predpisov
- zákon č. 600/2003 Z. z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení
- Zákon č. 417/2013 o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Miestna legislatíva

- všeobecné záväzné nariadenia mesta, ktoré sa týkajú sociálnej problematiky
- zásady poskytovania finančnej pomoci

Zákon o sociálnych službách č. 448/2008 Z.z. a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov dáva obci tieto hlavné kompetencie a úlohy:

Podľa § 80 zákona 448/2008 Z.z. – Pôsobnosť obce-

Obec

- a) vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- c) je správnym orgánom v konaniach o

1. odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
3. odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,

- 4. povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 11,
- d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51,
- e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie

- 1. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
- 2. nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
- 3. opatrovateľskej služby,
- 4. prepravnej služby,
- 5. odľahčovacej služby,
- 6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa,
- f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12,
- h) uzatvára zmluvu

- 1. o poskytovaní sociálnej služby,
- 2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,
- i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahovú sociálnu službu pre deti a rodinu s ambulatnou sociálnou službou, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- j) môže zriaďovať, zakladáť a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,
- k) môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a ods. 4 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu a kontroluje hospodárenie s ním,
- l) poskytuje podľa § 75 ods. 1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,
- m) môže poskytovať podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,
- n) môže poskytovať podľa § 75 ods. 8 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnemu poskytovateľovi sociálnej služby,
- o) kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,
- p) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie,
- q) vedie evidenciu

- 1. posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,
- 2. rozhodnutí podľa písmena c),
- 3. prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,

- r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
- s) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
- t) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,
- u) môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d).

V ustanoveniach §§ 82 a 83 upravuje zákon o sociálnych službách úlohy obce v komunitnom rozvoji a komunitnom plánovaní:

§ 82

Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia

1. Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.
2. Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.
3. Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti.

§ 83

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb

1. Obec podľa § 80 písm. a, vypracúva komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode.
 2. Komunitný plán sociálnych služieb obsahuje najmä:
 - analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode obce
 - analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby
 - analýzu sociologických údajov a demografických údajov v územnom obvode obce
 - určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb
 - časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb
 - spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb
- Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb je:
- a. posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce

- b. predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji

Komunita a komunitný rozvoj

Komunita je skupina osôb, ktorá žije v určitom zoskupení určenom najmä ulicou v obci, alebo v časti a ktorú spájajú spoločné záujmy, hodnoty a ciele. Mesto utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu za účelom predchádzania vzniku, alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, hlavne rozvojom sociálnych služieb.

Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia činnosti subjektov – rodina, mesto, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia sociálnych služieb, poskytovatelia služieb zamestnanosti a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti.

Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácií a podpora jej začlenenia do spoločnosti.

Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

Základná terminológia

Prijímateľ sociálnej služby – je fyzická osoba, ktorá využíva sociálne služby, nakoľko sa ocitla v nepriaznivej sociálnej situácií.

Poskytovateľ sociálnej služby – je subjekt poskytujúci sociálne služby za podmienok stanovených zákonom alebo prostredníctvom právnickej osoby, ktorú zriadila na tento účel:

- a. verejný poskytovateľ – obec, vyšší územný celok
- b. neverejný poskytovateľ – neziskové organizácie, občianske združenia

Sociálna služba - je súbor odborných, obslužných alebo ďalších činností, zameraných na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a podpora jej začlenenia do spoločnosti
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby
- riešenie krízovej sociálnej situácie
- prevenciu sociálneho vylúčenia

Sociálna služba - sa vykonáva najmä prostredníctvom sociálnej práce, postupmi zodpovedajúcimi poznatkom spoločenských vied a poznatkom o stave a vývoji poskytovania sociálnych služieb

Nepriaznivá sociálna situácia - podľa zákona 448/2008 Z.z. je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy

- a) z dôvodu, že nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- b) pre svoje životné návyky alebo pre spôsob života,
- c) pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav,
- d) z dôvodu, že dovŕšila vek potrebný na nárok na starobný dôchodok podľa osobitného predpisu (ďalej len "dôchodkový vek"),
- e) pre výkon opatrovania fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- f) pre ohrozenie správaním iných fyzických osôb alebo
- g) z dôvodu, že sa stala obeťou obchodovania s ľuďmi.

Zabezpečenie nevyhnutných podmienok - na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby na účely zákona 448/2008 Z.z. je zabezpečenie ubytovania, stravy, nevyhnutného ošatenia, obuvi a nevyhnutnej základnej osobnej hygieny.

Krízová sociálna situácia - podľa zákona 448/2008 Z.z. je ohrozenie života alebo zdravia fyzickej osoby a rodiny, ktoré vyžaduje bezodkladné riešenie sociálnou službou.

Sociálne bývanie

Úlohou štátu v rámci sociálnej politiky je vytvárať legislatívne a ekonomické podmienky pre dostupnosť bývania aj domácnostiam s nízkymi príjmami a pre sociálne ohrozené skupiny obyvateľstva. Keďže časť obyvateľstva nedisponuje dostatočnými finančnými prostriedkami na kúpu bytu, ani takou výškou príjmu, ktorá by mu umožnila splácať hypotekárny úver, sú tieto domácnosti odkázané na pomoc verejného sektora.

Výstavbu nájomných bytov pre verejný nájomný sektor budú naďalej zabezpečovať hlavne obce. Je však potrebné vytvárať podmienky, aby sa do tejto výstavby mohli v širšej miere zapojiť aj neziskové organizácie a iné subjekty.

Sociálna politika v oblasti bývania definuje špeciálne formy bývania určené pre nasledovné kategórie:

1. občania, ktorí sa dostávajú do pozície skupín ohrozených sociálnym vylúčením, napr.:
 - občania, ktorí v dôsledku nízkej úrovne vzdelania a kvalifikácie vykonávajú iba príležitostné pomocné práce, prípadne sú bez práce,
 - ľudia s fyzickým alebo mentálnym postihnutím,
 - mládež po ukončení ústavnej alebo ochrannej výchovy,
 - starí ľudia, osamelí rodičia s deťmi a mnohohdetné rodiny,
 - občania marginalizovanej rómskej komunity.

2. marginalizované skupiny obyvateľstva, v najvyššej miere Rómovia, ktoré sa vyznačujú úplným sociálnym vylúčením napríklad v dôsledku straty bydliska, dlhodobej nezamestnanosti, závislosti od drog, nedostatočnej sociálnej prispôsobivosti

Pre bývanie týchto skupín obyvateľstva treba vytvárať podmienky najmä v sociálnom bývaní zodpovedajúceho štandardu, alebo v prípade niektorých špecifikovaných sociálne ohrozených či vylúčených skupín v rôznych zariadeniach sociálnych služieb, v ktorých je poskytovaná osobitná sociálna, alebo zdravotná starostlivosť a sú zabezpečené aj iné služby v závislosti od druhu a účelu zariadenia.

Do kategórie sociálneho bývania možno zahrnúť:

- nájomné byty vo verejnom nájomnom bytovom sektore vrátane malometrážnych bytov určených ako prvé bývanie pre mladé rodiny s tým, že nárok na takéto bývanie budú mať len domácnosti do stanovenej výšky príjmov,
- byty a iné formy bývania pre domácnosti s nízkymi príjmami a skupiny so špecifickými potrebami, ako napríklad byty pre občanov v sociálnej núdzi, s ťažkým zdravotným postihnutím, osamelých rodičov starajúcich sa o maloleté deti, mnohohodné rodiny, občanov po ukončení ústavnej alebo ochrannej výchovy, občanov s problémami sociálneho začlenenia a občanov bez prístrešia,
- byty nižšieho štandardu pre neplatičov nájomného a pre marginalizované skupiny obyvateľstva
- byty pre bývanie starších ľudí, pričom sa bude vychádzať z majetkových pomerov budúcich užívateľov.

Pre veľmi úzko špecifikované sociálne ohrozené, či vylúčené skupiny obyvateľstva je bytová otázka zabezpečená vo forme zariadení sociálnych a iných služieb. Medzi tieto zariadenia je možné zaradiť detské domovy, zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb, útulky atď.

Zariadenia sociálnych služieb však neslúžia na zabezpečovanie bývania, ich prioritou je poskytovanie sociálnych služieb.

Hmotná núdza

Hmotná núdza je stav, keď príjem členov domácnosti nedosahuje sumy životného minima ustanovené osobitným predpisom a členovia domácnosti si nevedia alebo nemôžu prácou, výkonom vlastníckeho práva alebo iného práva k majetku a uplatnením nárokov zabezpečiť príjem alebo zvýšiť príjem.

Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže sám zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, o svoju domácnosť, ochranu a uplatňovanie práv a právom chránených záujmov alebo kontakt so spoločenským prostredím, najmä vzhľadom na vek, nepriaznivý zdravotný stav, stratu zamestnania.

Životné minimum je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze.

Osobitný príjemca je obec, iná právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Osobitného príjemcu určuje rozhodnutím Úrad práce sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR). Ak osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky vo vecnej forme, je povinný ich poskytovať za cenu obvyklú a na mieste dostupnom občanovi v hmotnej núdzi. ÚPSVaR určí osobitného príjemcu, ak sa doterajšou výplatom dávky a príspevkov nedosiahol účel, na ktorý je určený. ÚPSVaR uvoľní osobitného príjemcu, ak pominuli dôvody na jeho určenie. Osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky v peňažnej forme alebo vo vecnej forme a je povinný ich použiť len na prospech občana v hmotnej núdzi a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú. ÚPSVaR dohliada, ako si ním určený osobitný príjemca plní svoje povinnosti.

Sociálne dávky

V minulosti bola hodnota sociálnej dávky častokrát vyššia ako minimálna mzda či iný príjem. V novom systéme dávky v hmotnej núdzi a príspevky k dávke motivujú občana zmeniť jeho sociálnu a životnú situáciu.

Hlavným cieľom týchto zmien je, aby si ľudia vlastným pričinením, aktivitou či majetkom pomohli a neboli závislí od sociálnych príjmov.

Pomoc v hmotnej núdzi upravuje Zákon č.417/2013 o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov, účinný od 1. 1. 2014.

Jednorazovú dávku v hmotnej núdzi možno poskytnúť občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, ktorým sa vypláca dávka a príspevky najmä na:

zabezpečenie nevyhnutného ošatenia, bielizne, obuvi, nevyhnutného vybavenia domácnosti, a to postele, stola, stoličky, chladničky, sporáku, variča, vykurovacieho telesa, paliva, práčky, periny, posteľnej bielizne, bežného kuchynského riadu, mimoriadnych liečebných nákladov alebo školských potrieb.

Túto dávku možno poskytnúť do výšky preukázaných skutočných výdavkov, najviac však do výšky trojnásobku životného minima. Jednorazová dávka v hmotnej núdzi je financovaná z rozpočtu obce.

Deti poberateľov dávky v hmotnej núdzi majú nárok na dotáciu na stravu. Dotáciu na stravu môžu čerpať žiaci základných škôl a deti v materských školách.

1.3. Analýza sociologických a demografických údajov

Základnou úlohou mesta pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity mesta je PHSR mesta.

PHSR mesta Pezinok deklaruje rozšírenú víziu obce takto:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je rozvojovým dokumentom, ktorého cieľom je dosiahnutie trvalo udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta s dôrazom na využitie miestnych zdrojov, pri súčasnom rešpektovaní limitů a zachovaní rovnováhy v jednotlivých zložkách života a životného prostredia. Úspešná implementácia PHSR môže v meste Pezinok napomôcť k zlepšeniu vybavenosti mesta základnou infraštruktúrou, povzbudeniu podnikateľskej aktivity, rozvoju vidieckej turistiky, efektívnemu zvýšeniu využitia miestnych daností, aktivizácii miestneho obyvateľstva, oživeniu kultúrneho, športového a spoločenského života v meste, zlepšeniu sociálnej klímy a životného prostredia. Následne na to môže realizácia opatrení stanovených PHSR generovať príjmy a tým zvýšiť celkovú životnú úroveň obyvateľstva a zároveň postaviť pevné základy zodpovednej miestnej samosprávnosti.

Sociálna analýza je súhrn faktorov v oblasti sociálnej, technologickej, ekonomickej a politickej. Ide o problémy a zámery na celoštátnej či nadnárodnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj sociálnych služieb. Jednotlivé faktory sa vzájomne ovplyvňujú a nemožno ich posudzovať oddelene.

Technologické faktory ovplyvnia tempo inovácií v technológiách, najmä informačných, podstatne zvyšujú produktivitu i kvalitu výroby. Z technologického hľadiska došlo k výraznému zlepšeniu kvality zariadení a objektov pre sociálne účely, s tým však súvisí aj nárast financií potrebných na ich získanie, prevádzku a údržbu. Postupná informatizácia spoločnosti spôsobuje, že informácie z akejkoľvek oblasti sú šírené a dostupné rôznym spôsobom. V súčasnosti je možné poskytovať sociálne služby s využitím telekomunikačných technológií.

Sociologické faktory majú najväčší vplyv na vývoj spoločnosti a to:

- demografické zmeny – znižovanie celkového počtu obyvateľov, znižovanie počtu detí a zvyšovanie počtu seniorov
- zmeny v životnom štýle – rýchle životné tempo, viac stresu a menej pohybových aktivít, konzumný spôsob života, nárast kriminality a drogových závislostí, zhoršujúci sa zdravotný a fyzický stav populácie, vplyv techniky a médií,
- oslabovanie tradičných ľudských hodnôt – zhoršovanie medziludských vzťahov a komunikácie, peniaze ako meradlo hodnôt, kríza rodiny, zvyšovanie počtu rozvodov a deti narodených mimo manželstva.

Ekonomické faktory, ktoré svojimi zmenami za posledných dvadsať rokov ovplyvnili vývoj celej spoločnosti. V oblasti služieb vo verejnom záujme došlo k zmenám systému v oblasti organizácie, riadenia aj financovania. Od 1.júla 2002, kedy sa začala decentralizácia verejnej správy, prešli sociálne zariadenia a služby do pôsobnosti samospráv. Zariadenia získali viac kompetencií, v súčasnosti majú možnosť uchádzať sa o finančné prostriedky z fondov EÚ.

Politické faktory určuje parlament a vláda zákonmi a programovými vyhláseniami alebo rozhodnutím vstúpiť do EÚ a NATO, zavedenie eura na Slovensku. Programovým vyhlásením z mája 2012 Vláda SR sa zaviazala poskytovať pre obyvateľov taký sociálny program, ktorý bude garantovať udržanie a rozvoj ľudských, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv smerujúcich k dôstojnej životnej úrovni každého človeka. Systém sociálnej politiky bude nastavený tak, aby bol sociálne spravodlivý, transparentný, trvalo finančne udržateľný a aby zabezpečil rovnosť

príležitosti. K prioritám vlády v sociálnej oblasti patrí politika zamestnanosti, pracovné vzťahy a sociálny dialóg, sociálne zabezpečenie, podpora rodiny, podpora rodovej rovnosti a efektívnosti inštitúcií.

V snahe zabezpečiť kontinuitu a efektívnosť poskytovaných sociálnych služieb a súčasne v snahe podporiť zotrvanie ľudí odkázaných na pomoc čo najdlhšie v ich prirodzenom rodinnom prostredí v súčasnosti prebieha proces deinštitucionalizácie (DI) sociálnych služieb na Slovensku. Vláda SR schválila dňa 30. 11. 2011 Stratéziu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti (ďalej len „Stratégia DI“). Slovenská republika sa týmto dokumentom hlási k celosvetovému trendu systematického odstraňovania dôsledkov dlhodobu uplatňovaného, ale už historicky prekonaného modelu inštitucionálnej izolácie a segregácie ľudí vyžadujúcich dlhodobú pomoc a starostlivosť v špecializovaných zariadeniach, menovite detí v náhradnej starostlivosti a ľudí so zdravotným postihnutím, seniorov a jeho nahradenie alternatívnym modelom služieb a opatrení, svojím charakterom čo najviac podobným podmienkam bežného života.

Základným zámerom deinštitucionalizácie v Slovenskej republike je vytvorenie a zabezpečenie podmienok pre nezávislý a slobodný život všetkých občanov, odkázaných na pomoc spoločnosti, v prirodzenom sociálnom prostredí komunity, prostredníctvom komplexu kvalitných alternatívnych služieb vo verejnom záujme. Dňa 14. 12. 2012 bol schválený Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015. Vypracovanie Národného akčného plánu DI je jednou zo základných úloh Stratégie DI. Národný akčný plán DI predstavuje základný plánovací dokument Stratégie DI v oblasti prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb v Slovenskej republike v rokoch 2012 – 2015.

Poloha mesta:

Mesto Pezinok leží na juhovýchodnom úpätí Malých Karpát na plochom náplavovom kuželi Cajlanského potoka pri vyústení Cajlanskej doliny do Podunajskej nížiny. Celková výmera územia mesta je 7 276 ha. Intravilán leží v nadmorskej výške od 138 m n. m. – do 752 m n. m., stred mesta vo výške 156 m n. m., územie sa zaraďuje do klimaticky teplej oblasti, mierne vlhkej klímy, s malou inverziou teplôt. Juhovýchodná časť chotára na rovinnom okraji kužeľa a mokrej nivy Cajlanského (Šúrskeho) a Mlynského potoka tvoria mladé treťohorné vápnité íly a piesky, smerom k pohoriu prikryté štvrtohornými uloženinami. Západnú a severozápadnú časť tvorí kryštálické jadro Malých Karpát prerušené širokým pásom Kryštálických bridlíc, fylitov a amfibolitov, v ktorom je vymodelovaná aj depresia sedla pezinskej Baby (527 m). Ku kryštaliniku sa pripájajú aj ostrovy vápencov a mocný pás triasových kremencov, ktoré vytvárajú skalnú scenériu. Reliéf má ráz veľmi výrazne členenej vrchoviny až hornatiny. Chotár je vzhľadom na výrazné vertikálne členenie klimaticky nejednotný. Pohorie patrí do oblasti mierne teplej a mierne vlhkej, vo vrcholových častiach až vlhkej klímy. Celý chotár odvodňuje pohorie Dudváhu, do ktorého sa vlieva Cajlanský potok, tečúci na západnom okraji mesta. Okrajové časti odvodňujú prítoky Myslenického potoka a Trniansky potok. Pri horárni Sirková je minerálny prameň. V nížinnej časti sú pôdy lužné, nivné a močiarné, v podhorí illimerizované a v pohorí hnedé lesné. Pohorie je zalesnené prevažne bukovými a dubovými lesmi, juhovýchodné svahy (vinice) a nížinné časti sú odlesnené. V pohorí žije jelenia a srnčia zver, muflóny, diviaky, líšky, jazvece a pod., v pásme viníc a v nížine zajace, bažanty, jarabice a i.

Chotár sa využíva na poľnohospodárske, priemyselné a taktiež na turistické a rekreačné účely. Poloha mesta Pezinok, ako okresného sídla je veľmi výhodná vzhľadom na to, že obec sa nachádza v krásnej prírodnej lokalite, s vybudovanou vyspelou infraštruktúrou v blízkosti hlavného mesta Slovenskej republiky a preto je možné ju považovať za mesto s veľkým potenciálom rozvoja, rekreácie a agroturistiky. Mesto Pezinok je okresným sídlom je členom regiónu „Malokarpatský“ a územne patrí do Bratislavského samosprávneho kraja.

Vznik a história mesta Pezinok:

Mesto sa spomína prvýkrát v roku 1208 ako Bozen, neskoršie ako Bozin, Pösing, maďarsky Bazin, nemecky Bösing, Pösing, latinsky Basinium.

Pezinok v roku 1208 prešiel z majetku hradu Bratislava do majetku nitrianskeho župana Tomáša z rodu Hunt-Poznanovcov, predka línie grófov zo Svätého Jura a Pezinka, ktorým patrilo do vymretia rodu v 2. štvrtine 16. storočia. V 2. polovici 13. storočia sú doložené tunajšie vinice, v 15. storočí a začiatkom 16. storočia sa tu usadzujú nemeckí hostia. V roku 1376 získal Pezinok od Ľudovíta I. právo trhu, v roku 1466 ďalšie hospodárske výsady, ktoré Ferdinand I. potvrdil v roku 1550 oslobodil obyvateľstvo od mýta v celom Uhorsku. Po vymretí grófov sa Pezinok stal majetkom Jána Zápoľského, po ňom Gašpara Serédyho, Salmovcov, v roku 1575 Jána Krušiča prostredníctvom jeho vdovy Kataríny, rodenej Pálffy, neskoršie manželky palatína Štefana Illésházyho pripadol v roku 1580 Illésházyovcom, ktorí nerešpektovali výsady mestečka. Zápas Pezinka o výsady, ktorý trval 30 rokov vyhralo mestečko. V roku 1615 získal Pezinok privilégium Mateja II. a právo

slobodne voliť richtára, radu magistra vinohradov a iných úradníkov a rozličné hospodárske slobody. V roku 1647 získal Pezinok od Ferdinanda II. právo posielat poslancov na snem a právo slobodného kráľovského mesta. Panstvo Pezinok prešlo do vlastníctva Pálffyovcov. V roku 1643 boli postavené mestské hradby.

Doložené sú cechy mlynárov, pekárov, stolárov, debnárov, zámočníkov, gombikárov, kožušníkov, kamenárov, garbiarov a i. Od 17. storočia pracovala tu papiereň a valcha. Obyvatelia boli vinohradníci, remeselníci zaoberali sa aj obchodom a baníctvom. V 14. storočí sa v chotári dolovalo zlato, neskôr bolo v Pezinku sídlo banského súdu. V kultúrnej oblasti je významné preniknutie reformácie v 16 – 17. storočí, od roku 1674 rekatolizačná činnosť kapucínov, v rokoch 1751 – 73 jezuitov.

V Pezinku sa usadilo niekoľko zemianskych rodín – Majthényiovcí, Supavskovci, Nedeckovci, Skarritzkovci, ktorí tu mali kúrie.

Význam Pezinka vzrástol v polovici 19. storočia pripojením na železničnú trať z Bratislavy do Trnavy. V 2. polovici 19. storočia tu postavili tehelňu a továreň na glej. Tunajší kaštieľ bol sídlom správy panstva Pezinok, ktoré naposledy vlastnili Pálffyovci. V roku 1871 založili Pezinsko–modransko- svätajurskú banku, v roku 1905 Pezinskú úverovú banku a v roku 1909 tehelňu. V roku 1848 vypukli nepokoje tovarišov, učňov a mestskej chudoby. V roku 1938 sa tu konala manifestácia na obranu republiky. Mesto bolo oslobodené 2. 4. 1945.

Charakter zloženia obyvateľstva prešiel početnými zmenami zapríčinenými osídľovaním v krízových rokoch.

1.3.1. Obyvateľstvo

V meste Pezinok podľa posledných údajov k 31. 12. 2013 býva 23 761 obyvateľov. Štatistické údaje o vývoji počtu obyvateľov nám ukazujú, že nárast obyvateľstva sa mení rozvojom hospodárstva v regióne a v poslednej dobe badať postupný nárast počtu obyvateľstva. Podrobný vývoj počtu obyvateľov mesta ukazuje tabuľka nižšie.

Obyvatelia mesta: národnostne dominantná - slovenská národnosť 94,78 %, ďalej česká 0,92 %, maďarská 0,69 %, rómska 0,54% a iná 3,61 %. Obyvatelia mesta pracujú prevažne v priemysle a službách . Podľa ŠÚ SR 2012 v meste žilo 21 508 obyvateľov, z toho 11 238 žien (52,25%) a 10 270 mužov (47,75%).

Obyvateľstvo podľa vekovej štruktúry

Vek	Počet	% zastúpenia
0 - 14	3 468	16,13 %
15 - 60 muži	6 871	
15 - 59 ženy	6 387	61,84 %
60 - viac	4 782	22,23 %
SPOLU:	21 508	100,00 %

Index starnutia: 137,89

Zdroj: ŠÚ SR 2012

Vývoj počtu obyvateľov mesta Pezinok

Rok	Počet obyvateľov	Index starnutia
1991	20 515	49,83
2001	20 543	81,79
2003	21 077	97,37
2006	21 405	91,65
2008	21 839	107,16
2009	22 068	112,17
2010	22 323	127,33
2011	21 179	138,60
2012	21 508	137,89
2013	23 761	112,32

Vplyv demografického vývoja na vekové zloženie obyvateľstva v sledovaných skupinách sa od celorepublikového priemeru mierne odlišuje. Vekové zloženie obyvateľstva SR sa za posledných 10 rokov zmenilo, proces starnutia sa zintenzívnil. Keď porovnáme vekovú štruktúru obyvateľstva v meste za posledné roky tak vidíme, že obyvateľstvo začalo starnúť. Štatistické údaje a hlavne index starnutia nám ukazuje, že za posledných 10 rokov z vyrovnaného podielu obyvateľstva mesto postupne začalo starnúť. Štruktúra obyvateľstva mesta v dôsledku stagnácie počtu obyvateľov v predproduktívnom veku oproti nárastu obyvateľov v poproduktívnom veku v blízkej budúcnosti prinesie aj demografický problém - prestarnutie obyvateľstva a problém v sociálnej starostlivosti obyvateľstva. V súčasnosti bude ťažké zastaviť trend starnutia populácie v meste.

1.3.2. Školstvo

Po prechode kompetencií v školstve na obce a mestá v roku 2002 a v záujme zabezpečenia kvalitného rozvoja školstva v Pezinku bola v auguste 2003 spracovaná „Konceptia školstva mesta Pezinok“. V júni 2010 bola vypracovaná nová koncepcia na obdobie rokov 2010-2015. Spracovaná koncepcia je rámcový dokument, ktorý reflektuje na reálne potreby škôl, predškolských a školských zariadení, prihliadajúc na ekonomické možnosti zriaďovateľa.

Na základe tohto dokumentu je Mesto Pezinok v súčasnosti zriaďovateľom školských zariadení a to: Materské školy v počte 7 z toho jedna základná škola s materskou školou. Základné školy v počte 4. V meste Pezinok sa nachádza ešte 1 Cirkevná Materská škola a niekoľko súkromných detských opatrovateľských centier.

Materské školy (MŠ)

Pre deti predškolského veku, materské školy zabezpečujú celodennú starostlivosť. V materských školách pracujú kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci, ktorí pripravujú pre deti bohatý edukačný program.

Budovy materských škôl sú umiestnené v areáloch s dostatkom zelene, ideálne pre celodenný pobyt detí. Materskú školu navštevujú deti vo veku od 3 - do 6 rokov.

Materská škola	počet tried	počet detí
Materská škola, Bystrická ul.č.1	6.....	131
Materská škola, gen. Peknika č. 2	8.....	192
s elokovaným pracoviskom, Na bielenisku 2 a Caljanskej 7		
Materská škola, Svätoplukova č. 51	6.....	142
Materská škola, Vajanského ul.č. 16	4.....	77
Materská škola, Za hradbami ul.č. 1	7.....	152
s elokovaným pracoviskom, Holubyho č. 49		
Materská škola, Záhradná ul.č. 34.....	2.....	45
Materská škola pri ZŠ Orešie, č.32.....	3.....	69
Cirkevná MŠ sv.Jozefa,Za hradbami 1	1.....	22
Spojená škola-Špeciálna MŠ,Komenského ul.č. 25	1.....	8

Celkový počet detí v materských školách v školskom roku 2013/2014 je 838.

Základné školy

Základné školy s celodennou prevádzkou boli odovzdané do zriaďovateľskej právomoci mesta v roku 2002. Výchovno-vzdelávací proces prebieha podľa platných učebných osnov a štandardov jednotlivých predmetov na I. stupni podľa základného variantu a štátneho vzdelávacieho programu I. stupňa základnej školy ISCED1, na II. stupni podľa druhého variantu učebných plánov a štátneho vzdelávacieho programu II. stupňa základnej školy ISCED2. Prevádzka na základných školách je jednozmenňá, popoludní prebieha výchovno-vzdelávacia činnosť v oddelení ŠKD, záujmová činnosť a sú v nich organizované aktivity rôzneho charakteru.

Základné školy k 15.9.2013

Základná škola, Fándlyho ul.č. 11	počet žiakov	823
Základná škola, Kupeckého ul.č.74	počet žiakov	693
Základná škola, Na bielenisku,č. 2	počet žiakov	359
Základná škola s MŠ Orešie č. 3	počet žiakov	127

Celkový počet žiakov na základných školách v školskom roku 2013/2014 je 2 002.

Špeciálne triedy pri základnej škole k 15.9.2013 (pre nadané deti)

Základná škola, Na bielenisku č. 2, počet tried 3 počet žiakov 35

Spojená škola - Špeciálna základná škola bez špeciálnych tried k 15.9.2013.

V Pezinku sídli Spojená škola – Špeciálna ZŠ - hlavným cieľom školy je poskytnúť také vedomosti a zručnosti žiakom, aby sa mohli čo najlepšie a čo najsamostatnejšie zapojiť do pracovného procesu a života spoločnosti. Obsah vzdelávania v špeciálnej základnej škole (ďalej ŠZŠ), je prispôbený druhu a stupňu postihnutia žiakov. Na základe týchto postihnutí je ŠZŠ vnútorne diferencovaná na vzdelávacie varianty, v ktorých sa žiaci vzdelávajú podľa učebných plánov a učebných osnov variantu A ,B. Žiaci, ktorých nemožno vzdelávať podľa týchto variantov, sa vzdelávajú podľa individuálnych vzdelávacích programov

(vzdelávací variant C). Vzdelávací variant A má 9 ročníkov a variant B alebo C 10 ročníkov. Jej zriaďovateľom je Krajský školský úrad Bratislava.

Spojená ZŠ - Špeciálna, Komenského ul.č.25 počet žiakov 115 počet tried
13

Školy využívajú od roku 2001 internet a informačné a komunikačné technológie. Školy sa úspešne uchádzajú o rôzne projekty na získanie finančných prostriedkov na zvýšenie kvality výchovy, čo sa odzrkadľuje na úspešnosti žiakov na rôznych súťažiach a olympiádach.

Základná umelecká škola Eugena Suchoňa, ul. M.R. Štefánika č. 9, Pezinok

Mesto Pezinok je zriaďovateľom Základnej umeleckej školy (ZUŠ) Eugena Suchoňa. Poslaním ZUŠ nie je len objaviť a rozvinúť talent, jej hlavným cieľom je vychovávať ľudí citlivých, schopných vnímať umenie, ľudí, ktorí budú mať vzťah ku kultúrnej tradícii Slovenska a budú ju schopní odovzdávať aj ďalším generáciám. Podmienkou na prijatie na ZUŠ je záujem o štúdium a talent. Základné štúdium trvá 7 rokov, pričom jeden rok trvá príprava a štúdium na druhom stupni trvá 4 roky. ZUŠ pripravuje žiakov aj na profesionálne štúdium. Mnohí jej absolventi pôsobia v kultúrnej oblasti mesta a Slovenska. Najväčším, umelecky najhodnotnejším a na Slovensku najznámejším podujatím školy je Festival Eugena Suchoňa. Táto hudobná slávnosť je vyjadrením vďaky a úcty k osobnosti a dielu nášho vzácneho rodáka. ZUŠ vznikla v septembri 1951 a bol na nej otvorený hudobný odbor. Neskôr sa k hudobnému pridali aj výtvarný, tanečný a literárno-dramatický odbor.

Tanečný odbor navštevuje 156 žiakov, výtvarný odbor 133, literárno-dramatický odbor 20, hudobný odbor 253, audio a multi mediálny odbor 0, štúdium dospelých 21.

Počet žiakov : 539

Zariadenia školského stravovania

Popri základných školách sú zriadené aj Školské jedálne kde žiaci majú zabezpečenú teplú stravu. Školské jedálne sú zriadené na prípravu, výdaj a konzumáciu jedál a nápojov pre stravníkov v čase ich pobytu v škole, alebo v školskom zariadení. Školská jedáleň pripravuje jedlá podľa odporúčaných výživových dávok, materiálno – spotrebných noriem a receptúr pre školské stravovanie, podľa vekových skupín stravníkov vydaných ministerstvom školstva a zásad pre zostavovanie jedálnych lístkov a finančných podmienok na nákup potravín, ktoré uhrádza zákonný zástupca dieťaťa alebo žiaka.

Školská jedáleň pri ZŠ, Fándlyho ul. č. 11	počet stravníkov	955
Školská jedáleň pri ZŠ, Kupeckého ul. č. 74	počet stravníkov	693
Školská jedáleň pri ZŠ, Na bielenisku č. 2	počet stravníkov	568
Školská jedáleň pri ZŠ, Orešie č. 3	počet stravníkov	199
Školská jedáleň pri MŠ Bystrická ul.č. 1	počet stravníkov	147
Školská jedáleň pri MŠ gen.Peknika č. 2	počet stravníkov	205
Školská jedáleň pri MŠ Svätoplukova ul. 51	počet stravníkov	161

Školská jedáleň pri MŠ Vajanského ul.č. 16	počet stravníkov	105
Školská jedáleň pri MŠ Za hradbami ul.č. 1	počet stravníkov	197
Školská jedáleň pri MŠ Záhradná ul.č. 34	počet stravníkov	52
Školská jedáleň pri Gymnáziu, Senecká č. 2	počet stravníkov	71
Školská jedáleň pri OA Myslenická ul.č. 1	počet stravníkov	43
Školská jedáleň DM SOŠ Komenského ul.č. 27	počet stravníkov	228

Počas roka 2013 sa v školských jedálňach stravovalo celkom 3624 stravníkov.

Školský klub detí (ŠKD) k 15.9.2013

V rámci uskutočňovania mimoškolských aktivít, boli pri ZŠ zriadené školské kluby detí, ktoré ponúkajú jej členom rôzne formy trávenia voľného času. Školský klub detí zabezpečuje pre deti, ktoré plnia povinnú školskú dochádzku na základných školách, nenáročnú záujmovú činnosť podľa výchovného programu školského zariadenia, zameranú na ich prípravu na vyučovanie a na uspokojovanie a rozvíjanie ich záujmov.

ŠKD	počet oddelení	počet detí
ŠKD pri Základnej škole, Fándlyho ul.č.11	15	347
ŠKD pri Základnej škole, Kupeckého ul. č.74	12	295
ŠKD pri Základnej škole, Na bielenisku č. 2	6	148
ŠKD pri ZŠ a MŠ, Orešie č. 3	2	43
ŠKD pri Spojenej škole, Komenského ul. 25	3	35

V školskom roku 2013/2014 bolo otvorených 38 oddelení ŠKD, ktoré navštevovalo 868 detí

Centrum voľného času (CVČ)

Ako mimoškolské záujmové zariadenie pre deti, mládež i dospelých s celoročnou prevádzkou mesto zriadilo Centrum voľného času. Prioritu pre CVČ predstavuje krúžková činnosť pre deti predškolského veku, školákov, mládež a dospelých. Okrem toho organizuje pravidelné letné akcie pre deti a mládež počas celého roka. Väčšina aktivít sa uskutočňuje predovšetkým vo voľnom čase detí a mládeže, v popoludňajších hodinách, v dňoch pracovného pokoja a počas školských prázdnin.

Činnosť centra voľného času v školskom roku 2012/2013 pozostávala z:

- pravidelnej záujmovej činnosti v záujmových útvaroch a oddeleniach centra,
- príležitostnej záujmovej činnosti formou kultúrno- spoločenských podujatí, zážitkových programov, vzdelávacích programov, súťaží, výletov a exkurzií zameraných na rozvoj vedomostí a zručností
- prázdninovej činnosti formou miestnych a pobytových táborov, odborných sústreduení, činností v záujmových útvaroch a krátkodobých podujatí,
- metodickej činnosti, zameranej na vzdelávanie pedagógov a dobrovoľníkov

- e) spontánnej činnosti a vlastných projektov členov záujmových útvarov, na ktorých sa zúčastňujú aj deti a iné osoby, ktoré nenavštevujú centrum,
- f) ďalšej činnosti centra.

V školskom roku 2012/2013 využilo krúžkovú činnosť 415 detí, mládeže a dospelých.

Stredné školy

Stredné školy sú v Pezinku zastúpené Gymnázium, Obchodnou akadémiou, Strednou odbornou školou, Špeciálnou strednou školou a Strednou odbornou školou Policajného zboru

Gymnázium, Senecká ul.č. 2, Pezinok

Zriaďovateľom Gymnázia v našom neste je Bratislavský samosprávny kraj. Štúdium na osemročnom Gymnázium je zamerané na vyučovanie cudzích jazykov. Študenti majú možnosť vyberať si z jazykov : anglického, nemeckého, francúzskeho, španielskeho a ruského jazyka.

V štvorročnom štúdiu sa vyučuje podľa alternatívneho učebného plánu, čo umožňuje profilovať študentov prostredníctvom voliteľných predmetov. Škola ponúka širokú škálu predmetov, sú to najmä semináre z matematiky, fyziky, chémie, biológie, geografie, literatúry, dejepisu, spoločensko – vedný seminár, konverzáciu v cudzom jazyku, ďalší cudzí jazyk, ekonomiku, informatiku a programovanie. Študenti na Gymnázium získajú štandardné všeobecné vzdelanie a prípravu na ďalšie štúdium na vysokej škole.

Počet žiakov 429

Obchodná akadémia, Myslenická ul. č. 1 Pezinok

Obchodná akadémia je stredná odborná škola, štvorročné štúdium je ukončené maturitnou skúškou. Obchodná akadémia integruje všeobecné a odborné vzdelávanie a praktické vyučovanie. Štúdium voliteľných predmetov umožňuje odbornú orientáciu podľa možností školy, potrieb regiónu, záujmov a schopnosti žiaka. Na škole možno študovať odbory : 6317 M obchodná akadémia a 6324 M manažment regionálneho cestovného ruchu

Počet žiakov 294

Stredná odborná škola, Komenského ul.č. 27, Pezinok

Stredná odborná škola ponúka 3-ročné denné štúdium v odboroch: 6445 2 kuchár, 6444 2 čašník, servírka, 6456 2 kaderník, 8573 2 umelecký keramik, 2962 2 pekáč, štúdium končí záverečnou skúškou a absolvent získa výučný list.

Po 4 – ročnom štúdiu v odboroch 6446 4 kozmetik a 6444 4 čašník, servírka ukončenom maturitnou skúškou, získa absolvent aj výučný list.

Odbory 6324 6 manažment regionálneho cestovného ruchu a 6341 6 škola podnikania možno študovať na 4 - ročnom štúdiu, ktoré je ukončené maturitnou skúškou.

Absolventi učebných odborov pracujú ako čašníci, kuchári, kaderníci v prevádzkach, podľa typu ukončenia štúdia, doma a v zahraničí, alebo sú sami prevádzkovateľmi, či majiteľmi menších reštauračných zariadení, kaderníckych salónov. Absolventi študijného odboru sa uchádzajú aj o štúdium na vysokých školách (najčastejšie ekonomického zamerania, cestovný ruch, dizajnérstvo).

Počet žiakov: 186

Praktická škola, Komenského ul.č. 25, Pezinok

Praktická škola je súčasťou Spojenej školy. Poskytuje alternatívne možnosti riešenia problému ďalšieho vzdelávania a následnej integrácie žiakov s mentálnym postihnutím do spoločnosti. Výučba je trojročná a má žiakom poskytnúť možnosť fyzicky a psychicky dospieť tak, aby mohli samostatne žiť v rodinnom prostredí, alebo v chránenom bývaní a pracovať v chránenom pracovisku.

V školskom roku 2012/2013 mala 10 žiakov denného štúdia.

Stredná odborná škola Policajného zboru (SOŠ PZ), Fajgalská cesta č. 2, Pezinok

SOŠ PZ v Pezinku je rezortnou školou MV SR. Pripravuje novoprijatých príslušníkov PZ pre výkon štátnej služby v pomaturitnom kvalifikačnom štúdiu dennou formou. Štúdium trvá najmenej 6 mesiacov, v súčasnosti 8 mesiacov s odbornou praxou a poskytuje základné policajné vzdelanie, z oblasti služby poriadkovej polície, služby hraničnej a cudzineckej polície, dopravnej polície, kriminalistiky, trestného práva, streleckej a telesnej prípravy.

Všeobecná časť výučby je zameraná na zvládnutie základov nemčiny a angličtiny, práce s počítačom, registratúrneho poriadku, na etiku a psychológiu policajnej práce. Po dohode s Ministerstvom vnútra SR môžu v SOŠ PZ v Pezinku študovať aj príslušníci iných ozbrojených zborov, ozbrojených bezpečnostných zborov, ozbrojených síl a poriadkových útvarov. Súčasťou štúdia sú aj praktické cvičenia, ktoré integrujú učivo viacerých predmetov. Štúdium na tejto škole končí maturitnou skúškou, ktorá pozostáva z praktickej a teoretickej časti. Škola umožňuje prípravu a vzdelávanie podľa potrieb Policajného zboru v rozličných druhoch a formách vzdelávania (pomaturitné zdokonaľovacie štúdium, rekvalifikačné, zdokonaľovacie kurzy a pod.)

Iné školy a školské zariadenia

Jazyková škola, Tehelná ul. č. 1 Pezinok

Súkromná jazyková škola je zaradená do siete školských zariadení Ministerstva školstva SR. Poskytuje možnosť vzdelávania bez ohľadu na vek, profesiu a vzdelanie. Po ukončení každého ročníka získava absolvent kurzu osvedčenie o vedomostnej úrovni, ktoré má povahu verejnej listiny. Na škole vyučujú slovenskí a zahraniční lektori nasledovné cudzie jazyky: angličtinu, nemčinu, francúzštinu, španielčinu, taliančinu a ruštinu. V školskom roku 2012/2013 bolo na jazykovej škole zapísaných 24 študujúcich.

Centrum špeciálno- pedagogického poradenstva, Komenského ul.č. 25, Pezinok

Centrum špeciálno - pedagogického poradenstva je súčasťou Spojenej školy, na Komenského ul. č. 25 v Pezinku. Poradenské zariadenie zabezpečuje komplexnú špeciálnopedagogickú diagnostiku, prognostiku, špeciálnopedagogickú intervenciu vzhľadom na individuálne špeciálnopedagogické potreby zdravotne postihnutých a zdravotným postihnutím ohrozených detí a mládeže. Poskytuje odbornú pomoc pri integrovanom vzdelávaní mentálne postihnutých detí a spolupracuje so zákonnými zástupcami dieťaťa, učiteľmi, vychovávateľmi a ďalšími osobami, ktoré sa na výchove a vzdelávaní podieľajú. Zabezpečuje kompenzačné pomôcky a špeciálne učebné pomôcky. Práca zariadenia je zameraná na vekovú kategóriu detí a mládeže od 3 do 25 rokov. V školskom roku 2012/2013 sa Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva venovalo 935 klientom.

1.3.3. Pracovné možnosti

Mesto Pezinok je moderným okresným mestom s vybudovanou hospodárskou infraštruktúrou, kde sú zastúpené rôzne kategórie ekonomických činností ako priemyselná výroba, obchod, oprava motorových vozidiel a spotrebného tovaru, prenájom nehnuteľností a obchodné činnosti, sociálne a osobné služby, školstvo, poľnohospodárska výroba, lesníctvo, stavebníctvo, skladové hospodárstvo, doprava a občianska vybavenosť a s nimi súvisiace činnosti.

Na území mesta sa nachádzajú najmä spoločnosti drevospracujúceho a tehliarskeho priemyslu, stavebnej výroby, oprava a výroby autosúčiastok, ako aj spoločnosti s kvalitnou vinohradníckou a vinárskou produkciou.

V meste je zastúpenie najmä drobných živnostníkov. Ich existencia na území mesta značne vplýva na finančné možnosti mesta a obyvateľstva. Všetky podnikateľské subjekty pôsobia na komerčnej báze. Niektorí podnikatelia majú len sídlo v meste a svoju podnikateľskú aktivitu vykonávajú mimo mesta.

Odvetvová štruktúra subjektov pôsobiacich v meste

Kategória OKEČ	Pezinok
Spolu	5 363
poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesníctvo	89
rybolov, chov rýb	1
priemyselná výroba	868
stavebníctvo	793
obchod, oprava motorových vozidiel a spotrebného tovaru	1 889
hotely a reštaurácie	301
doprava, skladov., pošty a telekomunikácie	327
finančné sprostredkovanie	30
nehnutelnosti, prenájom a obchodné činnosti	771
školstvo	43
zdravotníctvo a soc. Pomoc	5
ostatné spoločenské, sociálne a osobné služby	246

Miera ekonomickej aktivity v meste je okolo 60 %, časť obyvateľstva je napojená na štátne sociálne dávky. Narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami. Vyše 50 % ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádza za prácou mimo mesta. Chýbajú možnosti zamestnávať obyvateľov s najnižším vzdelaním.

1.3.4. Kultúra, šport, zdravotníctvo

Kultúra

Kultúrny život v Pezinku, ktorý nadväzuje na bohaté tradície, zabezpečuje v súčasnosti hlavne Pezinské kultúrne centrum, Mestské a Malokarpatské múzeum, Galéria insitného umenia, Galéria Štefana Prokopa a Malokarpatská knižnica, Galéria Prokop, Divadlo PIKI a ostatné inštitúcie a združenia.

Kultúrny a spoločenský život je veľmi aktívny. Zúčastňujú sa na ňom všetky vekové kategórie od detí až po seniorov. V meste sa pravidelne organizujú podujatia nielen miestneho, ale aj regionálneho, celoslovenského a medzinárodného významu. Medzi takéto podujatia patrí - Pezinský amatérsky filmový festival, Festival Eugena Suchoňa, Festival pouličného divadla, Medzinárodný súťažný festival malých dychových hudieb Dychovky v preši, medzinárodná výstava a burza minerálov, Pezinský Permoník, Pezinský stravec, Týždeň slovenských knižníc, Novodobo so Shakespearom.

V období oberačiek za pozornosť stojí Pezinské vinobranie, ktoré je nielen oslavou vína, ale aj prehliadkou kultúrneho potenciálu Pezinka a jeho okolia. Bohatý kultúrny program ponúkajú aj tradičné Keramické trhy a Vianočné trhy.

V oblasti kultúry aktívne pracujú rôzne občianske združenia a spolky. Medzi najaktívnejších patria: Spolok dychová hudba Cajlané, Spolok dychová hudba Grinavanka, Malokarpatský banický spolok, Živena MO Pezinok, OZ Radosť, Združenie občanov FSS – OBSTRLEZE, Ateliér PK, OZ Kinečko, Regionálne trampské združenie Pezinok. V oblasti priblíženia kultúry deťom a mládeži veľmi aktívne pracuje EPIcentrum – Centrum voľného času.

Pezinské kultúrne centrum je príspevkovou organizáciou mesta Pezinok. Mesto ho zriadilo za účelom uspokojovania kultúrnych potrieb svojich občanov. V rámci tohto organizuje kultúrne podujatia a aktivity. V Kultúrnom centre sa konajú rôzne súťaže, prehliadky, festivaly, výchovno-vzdelávacie akcie, kultúrno-spoločenské a iné podujatia. Ponúka spoločenskú sálu s kapacitou 500 miest a malú sálu s kapacitou 125 miest, v ktorej je ročne premietnutých viac ako 200 filmov. Hlavnou úlohou kultúrneho centra v meste je udržiavať, podporovať a rozvíjať kultúrne a duchovné hodnoty, starať sa o národné kultúrne dedičstvo, rozvíjať miestne a celonárodné hodnoty a tradície, podieľať sa na vytváraní nových, podporovať a rozvíjať na dobrovoľnej báze tvorivé záujmovo-umelecké, vzdelávacie a voľno časové aktivity jednotlivcov i rôznych skupín obyvateľstva.

Voľnočasové a športové aktivity

V Pezinku je činných viac ako 30 športových klubov, spolkov a zväzov, v ktorých je organizovaných viac ako 2000 občanov mesta. Vytvárajú podmienky nielen pre rekreačné športovanie, ale mnohé z nich vychovali slovenských reprezentantov, či sú zapojené do celoslovenských vrcholných súťaží, resp. medzinárodných líg.

K najúspešnejším športom v Pezinku patria futbal, mužský basketbal, ženský volejbal, karate, džudo, orientačný beh, hádzaná, stolný tenis.

Amatérskym a rekreačným športovcom sú k dispozícii mnohé športoviská, značkové turistické trasy, náučné chodníky, alebo lyžiarsky areál na Pezinskej babe s možnosťou umelého zasnežovania, futbalové štadióny, futbalové ihrisko, športový areál, dve športové haly a hádzanársky štadión. V lete je možné využiť letné kúpalisko, v zime krytú plaváreň. Možnosti fitness, sauny, masáží a kondičnej turistiky sú tiež bohaté, cvičiť sa dá aj v Sokolovni. Jazdecký areál sa nachádza v Areáli zdravia Rozálka, sú tu možnosti pre poľovníctvo a mnoho ďalších aktivít.

Mesto Pezinok od roku 2003 pravidelne organizuje cyklomaratón, ktorý prebieha nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí.

Zdravotníctvo

Mesto Pezinok má k dispozícii vlastnú Polikliniku. Mestská poliklinika je obchodná spoločnosť so 100% majetkovou účasťou Mesta Pezinok pod názvom Pezinská mestská spoločnosť, s. r. o., ktorej hlavným predmetom činnosti je prenájom nebytových priestorov neštátnym lekárom. Každý lekár v prenajatých priestoroch polikliniky, ale i v ďalších budovách v meste prevádzkuje ambulanciu na základe licencie pridelenéj Lekárskou komorou a povolenia na prevádzku činnosti, v tom ktorom odbore, ktoré vydáva v rámci svojej kompetencie Úrad Bratislavského samosprávneho kraja.

V týchto budovách sídlia nasledovné ambulancie: všeobecný lekár pre dospelých a pre deti, stomatológ, gynekológ, urológ, neurológ, chirurg, ORL, psychológ, psychiater, diabetológ, logopéd, ortopéd, čeľustný ortopéd, zubná technika, endokrinológ, kožná a očná ambulancia, interné a pľúcne. V meste sa nachádza 12 lekární.

Mesto na informovanie o dianí v meste vydáva mesačník – „Pezinčan“ a prevádzkuje mestskú televíznu stanicu „Televízia Pezinok“.

V meste sú vytvorené podmienky na uskutočňovanie rôznych obecných, kultúrnych a športových podujatí, ktoré poskytujú občanom i návštevníkom ideálne podmienky na stretávanie sa pri rôznych príležitostiach a prostredie pre trávenie voľného času. Bližšie o konkrétnych akciách a možnostiach v meste a širokom okolí informuje verejnosť a návštevníkov Mestské informačné centrum a webová stránka mesta.

1.3.5. Nezamestnanosť

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo pracuje v priemyselnej výrobe, poľnohospodárstve a s nimi súvisiacich službách a iných odvetviach hospodárstva.

Štatistické údaje o nezamestnanosti sú pomerne relatívne čísla. Každá inštitúcia si vedie svoju vlastnú štatistiku podľa vlastných kritérií. Mesto nemá k dispozícii informácie o zamestnaní svojich občanov, k dispozícii sú iba údaje z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie (tento údaj však nezahŕňa celkový počet nezamestnaných z dôvodu chýbajúcich údajov o dobrovoľne nezamestnaných). Taktiež nie je k dispozícii údaj o počte osôb, ktorí pracujú v zahraničí.

Skrytú nezamestnanosť, t. j. nezamestnanosť ľudí, ktorí nie sú evidovaní ako uchádzači o zamestnanie, alebo boli z evidencie z rôznych dôvodov vyradení, nie je možné zistiť. Taktiež počet evidovaných nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie nekorešponduje s počtom občanov nachádzajúcich sa v hmotnej núdzi.

Najmenšie šance umiestniť sa na trhu práce majú hlavne starší občania nad 50 rokov, taktiež absolventi škôl, občania so zmenenou pracovnou schopnosťou, občania s nízkou úrovňou vzdelania a dlhodobozamestnaní. Kým pre starších ľudí je typické, že nie sú schopní pružne reagovať na zmenu trhu práce, absolventi škôl majú problém nájsť si svoje prvé zamestnanie kvôli nedostatočnej praxi.

Z dostupných informácií bol zostavený prehľad o miere nezamestnaných v meste Pezinok :

Rok:	Miera nezamestnaných:
2001	6,03 %
2006	2,66 %
2012	5,87 %
2013	6,70 %

Uvedené údaje odzrkadľujú nástup trendu, na jednej strane pozitívny, že región drží nezamestnanosť na nižšej úrovni ako je celoslovenský priemer, ale na druhej strane badať odliv obyvateľstva za prácou z územia. Počet uchádzačov sa bude pravdepodobne ešte zvyšovať z dôvodu redukovania niektorých prevádzok nielen v meste, ale aj v širokom okolí. V dôsledku tejto skutočnosti mesto zaznamenáva nepriaznivý trend vo vývoji určitých odvetviach hospodárstva, a preto by malo podporovať aktivity podnikateľského sektora pri vytvorení nových pracovných miest.

1.3.6. Sociálne znevýhodnené skupiny

Cieľovým zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivec, ale najmä skupina, komunita a sociálne javy, ktoré sa ich týkajú. Ide o subjekt, ktorý je definovaný spoločným znakom odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, t.j. od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách, alebo na štátnych opatreniach. Veková štruktúra, ktorá je v súčasnosti relatívne stabilizovaná má vzhľadom k vysokému rastu indexu starnutia a indexu ekonomickej závislosti jednoznačnú tendenciu ďalšieho a trvalého nárastu poproduktívnej kategórie populácie

v komunite, čo je vo väzbe na ďalšie skutočnosti významným faktorom a indikátorom pre plánovanie sociálnych služieb, pri ktorých je nevyhnutné venovať vzrastajúcu pozornosť práve tejto vekovej kategórii, nakoľko starnutie nie je možné v súčasnosti zastaviť.

Z dostupných demografických údajov, na základe štatistického predpokladu sme vypočítali počet občanov, ktorí budú potrebovať istú formu sociálnej pomoci, prípadne sociálnych služieb. Použili sme pri tom orientačné údaje, ktoré vymedzujú potrebu sociálnych služieb vo vzťahu k veku, miere závislosti na pomoc pri sebaobsluže a zdravotného postihnutia.

Sociálne znevýhodnené skupiny v našom meste môžeme rozdeliť na:

- a) seniori
- b) nezamestnaní
- c) deti a mládež
- d) zamestnanci s nízkym vzdelaním
- e) uchádzači o zamestnanie so zdravotným postihnutím
- f) občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Mesto sa v rámci svojich možností snaží kompenzovať určité sociálne znevýhodnenie.

1.3.6.1. Seniori

Identifikácia problémov :

- chýbajúca vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na sociálnu pomoc
- osamelí seniori so zdravotnými problémami
- málo informácií o poskytovateľoch sociálnych služieb
- riešenie bezbariérovosti v meste

Zabezpečovanie sociálnej starostlivosti a sociálnej pomoci pre seniorov je predovšetkým riešenie sociálnej núdze občana - seniora. Sociálnou núdzou rozumieme stav, kedy si občan nedokáže zabezpečiť starostlivosť o svoju domácnosť, o svoju osobu, alebo tiež kontakty so spoločenským prostredím. Vhodnými formami riešenia sociálnej núdze občana je potom napríklad poskytovanie sociálneho poradenstva, alebo vhodného druhu a formy sociálnej služby.

K závažným problémom starostlivosti o seniorov patrí prepojenie zdravotnej a sociálnej problematiky a k nim sa pripája ich sociálne postavenie v rodine a v spoločnosti. Sociálne problémy seniorov nastávajú v okamihu ich odchodu do dôchodku. Tento je daný vekovou kategóriou, všetko ostatné je následkom zmenených ekonomických a spoločenských vzťahov.

Optimálna forma starostlivosti o seniorov je starostlivosť poskytovaná v ich domácom prostredí. Väčšina starších občanov chce zostať vo svojich domácnostiach tak dlho ako je to možné, čo obvykle závisí od zdravotného stavu seniora a jeho sociálneho zázemia. Sociálne zázemie je určované viacerými faktormi, medzi ktoré patrí schopnosť pokryť výdavky domácnosti, pomoc rodinných príslušníkov pri zabezpečovaní životných potrieb, sociálna integrácia jednotlivca, schopnosť vyvíjať aktivity vo vyššom veku, životný program a životná náplň, kvalita života.

Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodujúci pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácií, kedy sa stali odkázanými na pomoc inej osoby, potrebujú pomoc svojich blízkych, rodiny,

odborníkov, potrebujú podporu komunity. Táto skupina občanov je charakterizovaná nasledovnými spoločnými prejavmi:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku
- nárast miery chorobnosti a tým aj závislosti na sociálnej pomoci
- zvýšená potreba lekárskej starostlivosti
- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny
- stále existujúci využiteľný potenciál jedincov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity

Z hľadiska početnosti ide o jedinú sociálnu kategóriu populácie, ktorá má trvale a prirodzene vzostupnú tendenciu svojho rastu v porovnaní s ostatnými kategóriami populácie komunity.

Podľa údajov ŠÚ SR máme k dispozícii tieto údaje:

rok	počet obyvateľov	predprod. vek	%	produktívny vek	%	poprodukt. vek	%
2001	20 543	3 662	17,83%	13 886	67,59%	2 995	14,58%
2010	22 324	3 421	15,33%	14 547	65,16%	4 356	19,51%
2011	21 179	3 334	15,74%	13 308	62,84%	4 621	21,82%
2012	21 508	3 468	16,13%	13 258	61,64%	4 782	22,23%

Zdroj: statistics.sk

V súčasnom období občania nad 60 rokov tvoria približne 20 % z celkového počtu obyvateľov, to znamená, že ide o najväčšiu skupinu odkázanú, alebo perspektívne odkázanú na sociálne služby, nakoľko ich počet z roka na rok narastá. Keď porovnáme jednotlivé roky, tak vidíme, že počet ľudí poproduktívneho veku stále prevyšuje počet ľudí v predproduktívnom veku.

Mesto Pezinok vytvára technické a materiálne podmienky na činnosť Denných centier, ktoré sú zriadené ako podporná sociálna služba pre seniorov v meste Pezinok.

V dennom centre sa poskytuje sociálna služba počas dňa fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek, fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, rodičovi s dieťaťom alebo starému rodičovi s vnukom alebo vnučkou.

V dennom centre sa najmä

- a) poskytuje sociálne poradenstvo,
- b) zabezpečuje záujmovú činnosť.

V meste Pezinok máme zriadené 4 denné centrá: Denné centrum na Kollárovej ul. č. 1, Denné centrum na Hrnčiarskej č.44, Denné centrum na Cajlanskej č.95, Denné centrum na Oreší v Grinave, v ktorých sa uskutočňuje pestrá záujmová činnosť: výlety, prednášky, kultúrna činnosť...V denných centrách je aktivizovaných približne 700 seniorov. Finančná podpora činnosti denných centier z rozpočtu mesta je vo výške 9 490 €.

Opatrovateľská služba

Opatrovateľská služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z. a je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č.4. Opatrovateľská služba je starostlivosť v domácom prostredí. Poskytovanie opatrovateľskej služby je v súčasnosti zabezpečované pre 35 klientov. Táto služba je poskytovaná kvalifikovanými opatrovatelkami v počte 25. Vlastná legislatíva na poskytovanie sociálnych služieb na území mesta Pezinok je vypracovaná a schválená mestským zastupiteľstvom – Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) č. 3/2009, novelizované a doplnené VZN 6/2012 a VZN 11/2013. Rozpočet na rok pre opatrovateľskú službu je vo výške 205 740 €. Táto služba je zapísaná do Registra poskytovateľov sociálnych služieb Bratislavského samosprávneho kraja, mestom Pezinok zo dňa 15.1.2010.

Zariadenie opatrovateľskej služby

Zariadenie opatrovateľskej služby (ZOS) na Komenského ul. 23 Pezinok poskytuje sociálnu službu na určitý čas plnoletej fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách, ak jej nemožno poskytnúť opatrovateľskú službu.

ZOS má kapacitu 18 miest v ôsmich izbách a izolačnej miestnosti. O klientov v zariadení sa stará personál erudovaných opatrovateliek a jedna zdravotná sestra, ktoré zabezpečujú nepretržitú prevádzku. Klienti majú na izbách k dispozícii posteľ spolu s paplónom, vankúšom a s posteľnou bielizňou, nočný stolík, koženkové kreslo s konferenčným stolíkom, nočnú lampu a dvojdvierovú šatníkovú skriňu. Toalety, umývárne a sprchy sú na chodbe spoločné, zvlášť pre dámy a zvlášť pre pánov. Pre klientov ZOS je zriadená spoločenská miestnosť s jedálňou, kde každý deň v dopoludňajších hodinách sociálna pracovníčka vytvára spoločné aktivity (ergoterapia, muzikoterapia, biblioterapia, návčiky pamäte, návčiky zachovania si sebestačnosti). Ďalej klienti majú k dispozícii TV, DVD, CD na počúvanie hudby, polohovateľné kreslá na relaxáciu. Raz do mesiaca je organizovaný kultúrny program v spolupráci s miestnymi materskými školami, základnými školami, ako aj v spolupráci s Jednotou dôchodcov. Klientom je zabezpečovaný sprievod na lekárske vyšetrenia, kontakt s lekármi zabezpečuje zdravotná sestra, ako aj ich individuálne potreby medikamentózneho liečby. V jedálni ZOS sa podáva strava, kde pod dohľadom personálu klienti užívajú lieky predpísané ich praktickými lekármi (prípadne špecialistami). V jarnom, letnom a jesennom období je k dispozícii pre klientov udržiavaná záhrada, na ktorej sa nachádza záhradný altánok, ktorý sa využíva aj na pekné popoludnia spojené s grilovačkami a hudbou.

Zariadenie opatrovateľskej služby má kapacitu 18 klientov, s rozpočtom 180 904 € na rok. Táto služba je zapísaná do Registra poskytovateľov sociálnych služieb Bratislavského samosprávneho kraja, mestom Pezinok zo dňa 15.1.2010.

Jedáleň

V jedálni sa poskytuje stravovanie fyzickej osoby, ktorá

- a) nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb,
- b) má ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav, alebo
- c) dovŕšili dôchodkový vek.

Stravovanie je zabezpečené pre cca 270 dôchodcov, z tohto počtu je zabezpečovaný dovoz jedla pre 70 obyvateľov zo školských jedální (ZŠ Fándlyho 11, ZŠ Na bielenisku 2), ďalším stravníkom sa poskytuje možnosť stravovať sa v Jedálni na Hrnčiarskej 44 (25 stravníkov), prípadne si môžu prísť prevziať obed priamo do školských jedální osobne (55 seniorov). Ďalej od súkromného poskytovateľa stravy je zabezpečené stravovanie pre 120 stravníkov. Postup a podmienky pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne znevýhodneným občanom v meste sú upravené vo VZN č. 3/2009 novelizované a doplnené VZN 6/2012 a VZN11/2013.

Táto služba je zapísaná do Registra poskytovateľov sociálnych služieb Bratislavského samosprávneho kraja, mestom Pezinok zo dňa 15.1.2013.

V našom meste sa tiež nachádzajú aj ďalšie pobytové zariadenia sociálnych služieb pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre osoby ktoré dovŕšili dôchodkový vek:

Domov sociálnych služieb (DSS) a Zariadenie pre seniorov (ZPS) na Hrnčiarskej ulici 37, ktorého zriaďovateľom je Bratislavský samosprávny kraj. DSS Hestia, Za koníčkom 14, ktorého je zriaďovateľom taktiež Bratislavský samosprávny kraj a tiež nové zariadenie Dom seniorov Pezinok v Kučišdorfskej doline, ktoré poskytuje sociálne služby ako zariadenie pre seniorov a špecializované zariadenie a je zriadené ako nezisková organizácia.

Domov sociálnych služieb - je zariadenie kde sa poskytuje sociálna služba týždennou pobytovou, alebo ambulantnou sociálnou službou fyzickej osobe do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto osoba:

- a) odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č.3, alebo
- b) nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III podľa prílohy č.3 zákona č. 448/2008 Z.z.

Špecializované zariadenie - v špecializovanom zariadení sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z. a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Parkinsonova choroba, Alzheimerova choroba, pervazívna vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS alebo organický psychosyndróm ťažkého stupňa.

Zariadenie pre seniorov - v zariadení pre seniorov sa poskytuje sociálna služba

- a) fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej

fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z.z., alebo

b) fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Hrnčiarska 37 v Pezinku bol zriadený v roku 1997 Krajským úradom v Bratislave ako Domov- penzión pre dôchodcov. Od 1.9. 2001 sa zmenil názov zariadenia na Domov dôchodcov a domov – penzión pre dôchodcov I, ktorý poskytoval služby v domove dôchodcov, penzióne pre dôchodcov a domove sociálnych služieb. S účinnosťou od 1. 7. 2002 došlo k prechodu zriaďovateľskej pôsobnosti Domova dôchodcov a domova - penzióna pre dôchodcov do pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja. Do 1. 4. 2009 uvedené zariadenie bolo kombinované zariadenie sociálnych služieb, ktorého kapacita bola 84 miest, z toho 16 miest v DSS, 30 miest v DD a 38 miest v DPD. V roku 2009 sa zmenil názov zariadenia na Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov. Od 1.6. 2011 je kapacita DSS a ZPS je 100 miest, z toho:

- 18 miest v zariadení pre seniorov, forma sociálnej služby celoročná pobytová,
- 73 miest v domove sociálnych služieb, forma sociálnej služby pobytová celoročná,
- 9 miest v špecializovanom zariadení, forma sociálnej služby pobytová, celoročná.

Domov sociálnych služieb Hestia v Pezinku, ktorý je v pôsobnosti Bratislavskej župy, poskytuje sociálne služby ľuďom so zdravotným znevýhodnením už 20 rokov. Kapacita zariadenia je 20 miest - 10 na ambulantný, resp. denný pobyt a 10 na týždenný pobyt. Práve vďaka nízkej kapacite zariadenia možnosť využívať sociálne služby v rodinnej atmosfére a so zameraním na individuálny prístup. Takéto zariadenie dáva ľuďom so zdravotným znevýhodnením príležitosť dostávať odbornú a profesionálnu podporu. Zároveň pritom nestratia kontakt s rodinou, čo profesionáli považujú za najdôležitejšiu vec. Zariadenie poskytuje klientom odbornú pomoc a starostlivosť, čas trávia v kolektíve a tiež dostávajú nové podnety na rozvoj, ktorý je síce oneskorený, ale neustále pomaly napreduje aj v dospelom veku. Jednou z prvoradých úloh DSS Hestia je snaha začleňovať ľudí s mentálnym postihnutím do bežného života. Samozrejmosťou sú vychádzky do mesta, návštevy cukrární, kaviarní, nakupovanie, pravidelne účasti na podujatiach v Malokarpatskej knižnici, Centre voľného času, ako aj zapájanie sa do mestských podujatí. DSS Hestia tiež spolupracuje so základnými a strednými školami v regióne. Vzhľadom na to, že z detí sa stali dospelí ľudia, v posledných rokoch kladie zariadenie väčšiu pozornosť na pracovnú terapiu. Služby klientom poskytuje 17 zamestnancov.

Zariadenie sociálnych služieb vzniklo v r. 1992. Prvým zriaďovateľom bol Okresný úrad Bratislava – vidiek, iniciátorom boli rodičia postihnutých detí, pretože v blízkom okolí neexistovali služby, ktoré by zabezpečili starostlivosť ich deťom počas ich pracovnej doby. Organizácia sa pôvodne volala Ústav pre mentálne postihnuté deti s týždenným a denným pobytom, po roku sa začal používať nový názov Hestia - zariadenie sociálnej starostlivosti. Názov je vypožičaný z antickej mytológie. Hestia bola grécka bohyňa, ochrankyňa domáceho kozubu, požehnania a útočišťa všetkým.

Dom Seniorov Pezinok

Spoločnosť SH DEVELOPMENT s.r.o. v októbri 2013 úspešne ukončila prestavbu bývalého hotela ISTOTA na zariadenie sociálnych služieb Dom Seniorov Pezinok

v Kučišdorfskej doline. Dom Seniorov Pezinok n.o. je neverejným/súkromným poskytovateľom sociálnych služieb a ponúka sociálne služby v zariadení pre seniorov a v špecializovanom zariadení. Celková kapacita zariadenia je 78 klientov a sociálne služby sú poskytované celoročnou pobytovou formou. Cieľom zariadenia je zabezpečiť klientom dôstojné a kludné prežitie svojej jesene života. Ubytovanie klientom zabezpečujú v 1-3 lôžkových priestraných izbách s bezbariérovými prístupmi. Každá izba má svoje vlastné samostatné sociálne bezbariérové zariadenie. V izbách klientov sú elektrické polohovateľné lôžka, ktoré sú napojené na najmodernejší nemocničný komunikačný systém. Spoločné priestory, administratívne miestnosti a izby klientov sme zariadili novým a kvalitným nábytkom. V zariadení je dostupný telefónny a televízny signál a internet. Výhľad z izieb je situovaný do rozľahlého lesa a kvetinových záhonov, ktoré sú starostlivo pestované v okolí areálu zariadenia. Vytvorené sú priestory pre aktivačnú a záujmovú terapiu, duchovnú starostlivosť a priestory pre návštevy. Pred zariadením je vybudované tiché posedenie v zeleni, lavičky v kvetinových záhonoch, spevnená plocha s mobilným sedením a altánok pre kultúrno-spoločenské akcie.

Mesto nedopláca ekonomicky oprávnené náklady za obyvateľa mesta umiestneného v sociálnom zariadení.

1.3.6.2 Nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním

Identifikácia problémov

- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie
- chýbajú možnosti zamestnať obyvateľov s nízkym vzdelaním
- chýba systém motivácie a sprevádzania pre rozvoj zamestnanosti – agentúra podporovaného zamestnávania, príležitostných prác, podporovanej práce
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami
- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou odborníkmi, ÚPSVaR

V spolupráci s ÚPSVaR Pezinok, mesto organizuje aktivačné práce formou menších obecných služieb pre obec a aktivačné práce formou dobrovoľníckej služby. Vo väčšine prípadov sa jedná o najodkázanejšie skupiny občanov. Aktivačné práce sa vykonávajú v súlade so zákonom 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti. V priebehu roka 2013 mesto uzatvorilo tri dohody o poskytnutí príspevku na aktivačnú činnosť formou menších obecných služieb pre obec. Zároveň Mesto Pezinok podľa zákona 369/1990 o obecnom zriadení uzatvorilo Dohodu o podmienkach vykonávania menších obecných služieb pre obec s uchádzačmi o zamestnanie, ktorí nespĺňali podmienky na podpísanie dohody s ÚPSVaR. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce. Dlhodobo nezamestnaní občania sa stávajú čoraz väčším problémom. Najčastejším dôvodom dlhodobého zotrvávania v režime nezamestnanosti je ich nedostatočné alebo minimálne vzdelanie a nízka zručnosť pre potreby trhu práce. Túto skupinu nezamestnaných charakterizuje predčasné

ukončenie vzdelania, nevyhovujúca kvalifikácia z pohľadu ponuky voľných pracovných miest, strata pracovných návykov a motivácia pracovať, čím sa stavajú neuplatniteľným na trhu práce. U dlhodobo nezamestnaných klesá s časom aj sebavedomie a tým aj schopnosť prezentovať sa pred potenciálnym zamestnávateľom. Cieľom zámeru je zlepšenie pracovných návykov, zlepšenie životných podmienok znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a zotrvanie v pracovnom procese aj po skončení doby poskytovania príspevku. Mesto má záujem pomôcť svojim občanom v hmotnej núdzi zamestnať sa. Pre občana je to okrem finančného aj morálne ocenenie, že je užitočný a má možnosť zaradiť sa do spoločnosti. Nezanedbateľná je aj možnosť vylepšiť si rodinný rozpočet. Po skončení doby poskytovania príspevku je veľká šanca pre uchádzačov o zamestnanie zotrvať v pracovnom procese a to v prípade, že sa uchádzač o zamestnanie osvedčí.

Uchádzači sú zaraďovaní najmä na Mestský podnik služieb, na jednotlivé základné a materské školy, na štadión, do Zariadenia opatrovateľskej služby, do Nocľahárne, na plaváreň, do Denného centra na Kollárovej ulici, na oddelenia ekonomické a stavebné MsÚ Pezinok, ďalej sa zúčastňujú pri jarnom upratovaní a pri údržbe a zlepšovaní životného prostredia mesta.

V rámci zvyšovania zamestnanosti v meste Pezinok, mesto požiadalo ÚPSVaR podľa § 52a zákona 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti o príspevok na aktivačnú činnosť formou dobrovoľníckej služby.

Počet uchádzačov o zamestnanie/UoZ/ zaradených do aktivačných prác v roku 2013

	1.dohoda	2.dohoda	3.dohoda	Spolu
Počet UoZ podľa § 52 zákona 5/2004	17	19	19	55
Počet UoZ podľa § 52 a zákona 5/2004	5	5	0	10
Počet UoZ podľa zákona 369/1990	34	39	0	73
Spolu podpísaných zmlúv	56	63	19	138

Plánované výdavky na rok 2014 vo výške 7 150 €, ktoré refunduje mestu Pezinok Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Pezinok.

1.3.6.3 Deti a mládež

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť sociálne slabších rodín s deťmi, ktoré potrebujú pomoc
- deti zo sociálne slabších rodín majú stravovacie problémy
- nevhodné trávenie voľného času
- rodiny s deťmi sú často na hranici životného minima
- týrané deti
- chýba miestna legislatíva (VZN o úprave podmienok poskytovania finančných príspevkov na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a kurately)

Voľnočasové aktivity pre deti a mládež v meste sú organizované a sústredné predovšetkým do Centra voľného času, ktoré zabezpečuje bohatú krúžkovú činnosť. Rôzne záujmové krúžky a voľnočasové aktivity zabezpečujú pre deti tiež základné a materské školy.

Na aktívne využívanie voľného času detí, mládeže ale aj dospelých sa v meste nachádzajú športové ihriská, značkované turistické trasy, náučné chodníky, lyžiarsky areál, športové haly, kúpalisko a mnoho ďalších. V meste je možnosť športového vyžitia mládeže na vysokej úrovni.

Výborná je vzájomná spolupráca mestského úradu Pezinok so školami a školskými zariadeniami. Deti sa aktívne zapájajú do podujatí organizovaných mestom, napr. pre dôchodcov, pre matky na Deň matiek, rôzne slávnosti, sú pre ne organizované mnohé podujatia ako fašiangový karneval, Deň detí, Mikuláš. Mesto v spolupráci s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVaR) zabezpečuje finančnú podporu a pomoc pre deti zo sociálne slabších rodín, ako podporu výchovy k stravovacím návykom detí v školskej jedálni. V súčasnosti sa poskytuje dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením pre 53 detí v materských a základných školách sumou 150,32 € ročne na jedno dieťa.

Mesto Pezinok pri narodení dieťaťa organizuje slávnostné uvítanie dieťaťa do života. Ak si rodičia požiadajú, mesto organizuje slávnostné uvítanie a novorodenci dostanú na pamiatku vecný darček.

Pre vynikajúcich študentov, ktorí dosahujú veľmi dobré študijné a iné úspechy Mesto organizuje prijatie týchto študentov na konci školského roka u primátora Mesta a študenti dostávajú symbolický darček „Študentskú pečať“.

V súčasnosti má mesto Pezinok umiestnených 7 detí v náhradnej rodinnej starostlivosti a v detských domovoch je 18 pezinských detí. V reedukačnom zariadení nie sú toho času umiestnené žiadne deti. Mesto nemá vypracovanú vlastnú legislatívu ohľadne sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na sanáciu krízových situácií v rodine a na ochranu práv a právom chránených záujmov, avšak všetky vzniknuté situácie rieši v súlade platnými právnymi predpismi a tiež za veľmi dobrej spolupráce s Úradom práce sociálnych vecí a rodiny, odborom sociálno-právnej ochrany a kurately.

Mesto poskytuje pomoc v naliehavých prípadoch, ak je život dieťaťa ohrozený, alebo je ohrozený jeho psychosomatický vývoj. Mesto v takýchto prípadoch postupuje v zmysle zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately. Táto legislatíva dala obciam a mestám nové kompetencie a povinnosti. Je potrebné sa zaoberať predchádzaniu patologických javov, čiže práca mesta s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny a mestskou políciou, by mala vo väčšej miere smerovať do prevencie.

Úlohou mesta je ochrana detí pred týraním, zneužívaním a zanedbávaním výchovy, starostlivosti a výživy zo strany rodičov.

1.3.6.4 Zdravotne znevýhodnení

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov so zdravotnými problémami, ŤZP
- je málo informácií o špecializovaných zariadeniach, pre klientov, ktorí majú zdravotné postihnutie
- nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou, odborníkmi
- chýba možnosť zamestnať zdravotne znevýhodnené osoby
- nie je doriešená bezbariérovosť v obci

Ide o skupinu občanov, ktorej sociálne problémy vznikajú ako následok ich zdravotného znevýhodnenia. Všetky poruchy, ktoré sú dôsledkom zdravotného znevýhodnenia môžu vzniknúť v priebehu celého života (úrazom, chorobou..), nie sú vždy iba následkom vrodených porúch a preto sa bezprostredne dotýkajú každého občana.

Z kriteriálneho hľadiska charakteru postihnutia rozdeľujeme občanov so zdravotným postihnutím do 5 základných kategórií:

- mentálne a psychické postihnutia
- zmyslové postihnutia
- postihnutia pohybového aparátu
- kombinované postihnutia
- ostatné postihnutia (mnohé majú charakter civilizačných ochorení)

Každá z uvedených kategórií postihnutí má rozdielne dopady na sociálne následky postihnutia a tým aj na špecifické potreby a formy pomoci spoločnosti pri ich uspokojovaní. Zákon o sociálnych službách venuje dostatočný priestor v oblasti poskytovania sociálnych služieb, čo sa týka sortimentu ich druhov, ako aj foriem poskytovania. Mimo oblasť sociálnych služieb je jedným z najdôležitejších dokumentov Európskeho významu, týkajúci sa osôb so zdravotným postihnutím - dokument: Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím a Európska stratégia zdravotného postihnutia 2010 – 2020. 25. jún 2010 je začiatkom novej etapy na ceste k plnému uplatňovaniu ľudských práv a slobôd osôb so zdravotným postihnutím na Slovensku. V tento deň aj pre Slovensko nadobudol účinnosť Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím a jeho Opčný protokol schválené Valným zhromaždením OSN 13. 12. 2006. Dohovor je jedinečný a najvplyvnejší dokument medzinárodného práva v oblasti zdravotného postihnutia, ktorého účelom je presadzovať, chrániť a zabezpečovať rovnosť a úplnosť užívania všetkých ľudských práv a základných slobôd osobami so zdravotným postihnutím a podporovať úctu k ich prirodzenej dôstojnosti. Dohovor neobsahuje nové práva pre osoby so zdravotným postihnutím. Je založený na existujúcich ľudsko-právnych dohovoroch. Tieto práva a spôsoby ich uplatňovania však sústreďuje a vykladá vo vzťahu k osobám so zdravotným postihnutím. Zároveň obsahuje záväzky štátov garantujúce účinnú ochranu práv osôb so zdravotným postihnutím a zabezpečujúce pre nich možnosti využívať všetky všeobecne uznávané ľudské práva. Dohovor zakazuje diskrimináciu osôb so zdravotným postihnutím vo všetkých oblastiach života a venuje sa sprístupneniu celého spektra ľudských práv - občianskych, politických, ekonomických, sociálnych, kultúrnych až po právo na pozitívne akcie slúžiace na prekonávanie znevýhodnení týchto osôb.

V meste Pezinok aktívne pracuje viacero miestnych organizácií, osôb so zdravotným znevýhodnením: Slovenský zväz telesne postihnutých, Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska ZO Pezinok, Zväz diabetikov Slovenska ZO Pezinok, Liga proti rakovine SR Klub VENUŠA Pezinok. Mesto prispieva na činnosť týchto organizácií celkovou sumou 1 050 €.

Mesto Pezinok prispieva tiež občianskemu združeniu Juvamen, ktoré má vytvorené v Pezinku Komunitné poradenské centrum. Občianske združenie je zamerané na pomoc klientom, ktorí sú zrakovo, sluchovo, telesne, mentálne, duševne znevýhodnení. Združenie poskytuje základné a špecializované poradenstvo pre klientov tohto typu, ktorí si nemôžu dlhodobo nájsť vhodnú prácu vzhľadom na ich zdravotný stav. Výška príspevku od mesta je vo výške 900 €.

Mesto prispieva na čiastočnú úhradu nákladov stravy pre seniorov a zdravotne postihnutých. Podmienky sú stanovené vo VZN mesta Pezinok č. 3/2009, novelizované a doplnené VZN č. 6/2012 a VZN č.11/2013.

1.3.6.5 Občania so sociálnymi problémami

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na pomoc
- chýbajú preventívne sociálne opatrenia a financie
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami
- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie
- informácie pre občanov o možnostiach sociálnej pomoci nie sú dostatočné a na požadovanej úrovni
- násilie v rodinách spojené so závislosťou na alkohole
- pasivita občanov riešiť veci verejné
- vandalizmus, násilie, drogové závislosti, alkohol

Svojím zložením ide o najrôznorodjšiu sociálnu skupinu, preto aj potreby, prístupy, formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto sociálnej skupine sú veľmi rôznorodé. K tejto sociálnej skupine zaraďujeme:

- občanov bez prístrešia
- občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby
- dlhodobo nezamestnaní občania
- občania spoločensky neprispôsobiví
- závislí občania
- rómska komunita

Vzhľadom k rôznorodosti skupiny a neexistencii štatistických údajov v požadovanej štruktúre a skladbe je možné počet skupín a zvlášť v niektorých jej kategóriách len odhadnúť. Kategória, ktorá z tejto cieľovej skupiny potenciálnych klientov si vyžaduje osobitnú pozornosť, analýzu a prístup. Táto skupina ľudí patrí medzi najviac ohrozené sociálnou exklúziou. Ich sociálna situácia už dlhodobo determinuje vysoká miera nezamestnanosti, najmä dlhodobej, závislosť na dávkach

sociálneho systému, nízka úroveň vzdelania a bývania, nezodpovedný prístup k životu a požívanie návykových látok vo zvýšenej miere. Treba podotknúť, že dlhodobé sociálne dávky a príspevky udržiavajú ľudí v pasivite, nevplývajú na ľudí motivačne, aby zmenili svoju sociálnu a životnú situáciu.

Mesto poskytuje poradenstvo pri zabezpečení základných životných podmienok a pri pomoci v hmotnej núdzi v zmysle ustanovenia § 27 zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Poskytovaná je na Oddelení školstva a sociálnej starostlivosti na mestskom úrade odborne spôsobilými pracovníkmi (sociálnymi pracovníkmi) mestského úradu.

Mesto v rámci svojich finančných možností podporuje ich začlenenie do spoločnosti. Ak vezmeme prevenciu ako celok, od sekundárnej po primárnu, ako predchádzanie vzniku nežiaducich spoločenských situácií včasným odstraňovaním ich príčin, tak zameranie sociálnej prevencie by malo byť najvyšším princípom predchádzania patologických javov a krízovým situáciám rodinách. V čase núdze je možnosť poskytnúť pomoc obyvateľom na základe VZN mesta Pezinok č. 9/2011 o poskytovaní peňažnej pomoci. V súlade s týmto VZN je možné poskytnúť finančnú výpomoc obyvateľom mesta Pezinok, ak sa ocitli v náhlej núdzi, stave nedostatku spôsobený mimoriadnymi udalosťami najmä nepriaznivým zdravotným stavom, mimoriadnou nezavinenou finančnou záťažou v dôsledku zvýšenia nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb, alebo nečakanou životnou udalosťou občana. V roku 2013 mesto poskytlo pomoc 15 rodinám, ktoré spĺňali podmienky. Celková výška pomoci bola 1 789 €.

V súlade so zákonom 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi je možné občanom v hmotnej núdzi poskytnúť jednorazovú dávku v hmotnej núdzi. Táto dávka je určená najmä na zabezpečenie nevyhnutného ošatenia, bielizne, obuvi, nevyhnutného vybavenia domácnosti, mimoriadnych liečebných nákladov alebo školských potrieb. V roku 2013 boli poskytnuté takéto výpomoci 19 žiadateľom v celkovej výške 1 481 € a na rok 2014 je v rozpočte mesta vyčlenených 5 000 € spolu na sociálnu výpomoc a jednorazové dávky v hmotnej núdzi.

Mesto Pezinok, v prípadoch kedy je to nevyhnutné a účelné, vykonáva osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi, aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované štátom. Vyhľadávanie, nápravné a rehabilitačné postupy na dosiahnutie pozitívnej zmeny spadajú do kompetencie samosprávy, aby sa mohli v súčinnosti s jednotlivcami a tiež rodinami, ktoré to potrebujú, pokúsiť o zmenu v prístupe k zabezpečovaniu základných životných potrieb. Na tieto činnosti v samospráve často nie je dostatok terénnych sociálnych pracovníkov a problém je aj v nízkej výkonnosti ekonomiky, ktorá nedokáže zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na sociálnu prevenciu.

Počet osôb sociálne odkázaných a dôchodcov s nízkymi príjmami je v meste približne 600, pre ktorých mesto zabezpečilo potravinovú pomoc.

Mesto Pezinok je zriaďovateľom Nocľahárne na Bratislavskej ul. č. 22. Nocľaháreň poskytuje sociálne služby pre fyzické osoby, ktoré nemajú zabezpečené ubytovanie, alebo nemôžu doterajšie bývanie užívať. Kapacita je 17 lôžok, z čoho je 12 lôžok pre mužov a 5 lôžok pre ženy. Uplatňujeme nízkoprahový prístup, preto je pomoc dostupná aj sociálne vylúčeným skupinám ľudí bez prístrešia, ktorí nie sú schopní splniť podmienky pre vstup do iných zariadení. V nocľahárni poskytujeme stravu, ošatenie, realizáciu základnej hygieny, sprostredkovanie lekárskeho ošetrovania

a liečenia zo závislostí, sociálne poradenstvo a pomoc pri hľadaní práce. V nocľahárni pracujú traja pracovníci na plný pracovný úväzok a tiež niekoľkí dobrovoľníci, ktorí sú v nocľahárni zamestnaní na základe vypracovaného projektu pracovníkmi mesta a dohody uzatvorenej medzi Mestom Pezinok a ÚPSVaR. Dobrovoľníci vykonávajú aktivačné práce formou dobrovoľníckej služby, pričom zabezpečujú vydávanie stravy, ošatenia, realizáciu hygieny v dopoludňajších hodinách všetkým občanom, ktorí prejavia o takéto služby záujem a nie sú im dostupné iné možnosti zabezpečenia základných životných potrieb. Týmto spôsobom sa snažíme zabezpečiť znižovanie počtu ľudí bez domova, ktorí si nedokážu sami zabezpečovať najzákladnejšie životné potreby.

Táto služba je zapísaná do Registra poskytovateľov sociálnych služieb Bratislavského samosprávneho kraja, mestom Pezinok zo dňa 15.1.2013.

Mesto Pezinok ďalej prispelo na činnosť OZ Dotyk. Na rok 2014 výška príspevku predstavovala 200€. Hlavnou činnosťou občianskeho združenia je poskytovanie komplexnej pomoci a sociálnej rehabilitácie zdravotne znevýhodneným občanom.

V Pezinku je zastúpená aj Rómska komunita v počte okolo 120 obyvateľov. Počet obyvateľov s rómskou národnosťou je ťažké štatisticky vykázať, nakoľko sa hlásia ku slovenskej, alebo inej národnosti. V meste momentálne nie je vytvorené Komunitné centrum, ktoré by sa aktívne zaoberalo rómskou problematikou. Aktivity komunitného centra sú čiastočne zabezpečené organizáciami OZ Vzájomnosť – pezinští Rómovia a Klub rómskych detí zameraný na žiakov v materských a základných školách. Možno vhodnejším riešením by bolo zabezpečenie činnosti v samostatnej budove aj so spojením poskytovania ďalších foriem sociálnych služieb odkázaným a tejto skupine obyvateľstva v meste. Úlohou komunitného centra je účinne pomáhať sociálne slabším občanom, odkázaným skupinám obyvateľstva a neprispôsobivým občanom, osvojovať si také životné, pracovné a iné návyky, ktoré by im neskôr pomohli lepšie sa uplatniť a začleniť do normálneho života.

1.4. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb v meste Pezinok

Pri spracovaní analýzy vychádzame z manuálu, ktorý vypracoval kolektív autorov Socioklubu : „Metodika socio-demografickej analýzy vybavenosti územných celkov službami sociálnej starostlivosti (Obce, mesta, regiony a sociálne služby, Praha, 1977).

Zvolená metóda analýzy umožňuje porovnať predpokladanú potrebu sociálnych služieb s existujúcimi službami pre identifikované skupiny občanov a určiť:

- dostatkovosť/ nedostatkovosť jednotlivých druhov a typov sociálnych služieb
- proporcionálnosť/ vyváženosť rozloženia sociálnych služieb

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia, ako aj veľkosťou mesta. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť ich optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko - ekonomického systému došlo

k prerozdeleniu zdrojov a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor.

Sociálne služby poskytované Mestom Pezinok

Mesto prostredníctvom oddelenia sociálnej starostlivosti poskytuje základné sociálne poradenstvo v zmysle ustanovenia §19 ods. 2 zákona č. 448/2008 Z. z. - základné sociálne poradenstvo je posúdenie povahy problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci.

Mesto je zriaďovateľom zariadení na zabezpečenie a poskytovanie sociálnych služieb - Zariadenie opatrovateľskej služby s kapacitou pre 18 klientov.

Mesto poskytuje tiež opatrovateľskú službu kvalifikovanými opatrovateľmi zamestnankyňami mesta, pre 35 klientov.

Opatrovanie je možné poskytovať aj občanom s ťažkým zdravotným postihnutím prostredníctvom najmä rodinných príslušníkov s využitím ďalších systémov sociálneho zabezpečenia – príspevok na opatrovanie v súlade so zákonom 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Mesto je zriaďovateľom Nocľahárne pre fyzické osoby, ktoré nemajú zabezpečené ubytovanie alebo nemôžu doterajšie bývanie užívať, kapacita zariadenia je 17 klientov.

Mesto Pezinok ďalej zabezpečuje podpornú sociálnu službu v jedálni, zabezpečuje stravovanie a dovoz stravy. Stravovanie mesto zabezpečuje od zmluvných partnerov, zo školských jedální v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Pezinok a z reštauračného zariadenia. Rozvoz stravy do domácnosti zabezpečuje mesto vo vlastnej réžii a reštauračné zariadenie rozváža taktiež stravu do domácnosti občanom, ktorí to potrebujú.

Ďalej mesto Pezinok poskytuje podpornú sociálnu službu v štyroch Denných centrách, najmä na zabezpečenie záujmovej činnosti pre seniorov.

V Meste Pezinok už siedmy rok funguje Akadémia tretieho veku. Akadémia tretieho veku (ATV) v Pezinku sa oficiálne zrodila 5. septembra 2007 v Kultúrnom centre v Pezinku. Cieľom ATV bolo vytvoriť príležitosť pre celoživotné vzdelávanie ľudí v seniorskom veku, aby vytvárali nové spoločenské hodnoty a získali príležitosť pre ďalší osobný rozvoj. ATV bola zriadená tiež, ako podporná sociálna služba, aby si seniori udržali duševnú kondíciu, kontakty s vrstovníkmi, ako prevencia sociálneho vylúčenia. Podmienkou účasti je iba vek nad 50 rokov, požiadavky na skúsenosti z odboru, alebo vzdelanie sa nekladú, rozhodujúci je len záujem o zvolený odbor. Skladba účastníkov je skutočne rôznorodá - od robotníckych povolání po vedúcich pracovníkov s vedeckými titulmi. Každoročne sa o štúdium v ATV uchádza takmer 200 záujemcov.

Na koordináciu a zabezpečovanie poskytovania sociálnych služieb pre našich občanov má Mesto Pezinok vytvorenú funkciu

- sociálneho pracovníka na posúdenie problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci
- terénneho pracovníka na vyhľadávanie a evidenciu občanov odkázaných na sociálnu službu a sociálnu pomoc.

Mesto poskytuje a dohliada na ďalšie služby sociálneho charakteru prostredníctvom Oddelenia školstva a sociálnej starostlivosti Mestského úradu Pezinok:

- dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom)
- funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok
- návštevy jubilujúcich starších občanov (narodeniny, výročia svadby)
- stretnutia dôchodcov
- pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....)
- poskytovanie finančnej podpory odkázaným

Sociálne služby poskytované VÚC a inými organizáciami

V meste pôsobia zariadenia sociálnych služieb, v ktorých je možné zabezpečiť sociálnu službu odkázaným občanom, je to Domov sociálnych služieb a Zariadenie pre seniorov Pezinok, Domov sociálnych služieb Hestia, zriaďovateľom je Bratislavský samosprávny kraj a Dom Seniorov, ktorý je neverejným poskytovateľom sociálnych služieb.

V meste je niekoľko organizácií a spolkov, ktoré čiastočne vykonávajú niektoré služby, alebo spolupracujú s mestom pri zabezpečovaní a poskytovaní služieb našim občanom:

OZ Juvamen, Komunitné poradenské centrum Pezinok,
 Slovenský zväz telesne postihnutých,
 DOTYK, občianske združenie,
 Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska ZO Pezinok,
 Liga proti rakovine SR Klub VENUŠA Pezinok,
 Zväz diabetikov Slovenska ZO Pezinok,
 REVIA - Malokarpatská komunitná nadácia Pezinok,
 5 P, OZ,
 Jednota dôchodcov Slovenska ZO Pezinok,
 Centrum pre rodinu Pezinok,
 Kláštor kapucínov Pezinok,
 Cirkevný zbor evanjelickej cirkvi a.v. na Slovensku,
 Psychiatrická nemocnica Philippa Pinela Pezinok,
 OZ SPOKOJNÉ DETI
 OZ Vzájomnosť – pezinskí Rómovia,
 Klub rómskych detí

Potreba umiestnenia občana odkázaného na pomoc inej osoby do zariadenia sociálnych služieb neraz prichádza náhle, nečakane. V takýchto prípadoch sa stáva, že umiestnenie občana, najmä v zariadeniach sociálnych služieb, zriadených verejným poskytovateľom nie je možné, pre nedostatočné kapacity, zabezpečiť

okamžite. Je preto nevyhnutné, aby mesto malo takéto zariadenia sociálnych služieb pre potreby občanov mesta, prípadne regiónu, k dispozícii. Je potrebné zriaďovať takéto zariadenia najmä v spolupráci s VÚC, regionálnym združením obcí alebo s tretím sektorom, nakoľko za niekoľko rokov, v dôsledku prestarnutia obyvateľstva vznikne problém so sociálnymi službami v meste. Preto mesto podporuje aktivity subjektov pre vytváranie a zriaďovanie sociálnych zariadení pre potreby mesta a regiónu. Bolo by potrebné zriadenie niektorých druhov sociálnych služieb poskytovaných ambulantnou a pobytovou formou, ktoré sa stanú v blízkej budúcnosti nutnosťou. Všetko závisí od finančných možností mesta a záujme iných subjektov poskytovať občanom sociálne služby a pomoc. Taktiež vytvorenie Komunitného centra pre uskutočňovanie aktivít pri riešení integrácie Rómskej komunity sa z pohľadu poskytovania sociálnych služieb javí, ako jedna z dobrých možností.

1.5. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

Mesto Pezinok v budúcnosti ráta s miernym nárastom počtu obyvateľov v kategórii predproduktívneho veku. Je však potrebné rátať aj s celoslovenskou tendenciou starnutia populácie a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby, najmä pre občanov v poproduktívnom veku. Štatistické údaje nám ukazujú, že pri náraste obyvateľstva narastá aj podiel ľudí v predproduktívnom veku, ale napriek tomu podiel občanov v poproduktívnom veku stále prevyšuje počty občanov predproduktívneho veku. Podiel obyvateľov poproduktívneho veku v posledných rokoch, v každom roku prevyšuje počet i podiel predproduktívnych. Z toho vyplýva, že jedine nárast počtu obyvateľstva o mladé rodiny môže pozitívne zmeniť index starnutia, alebo aspoň zmierniť jeho nárast.

Podľa údajov ŠÚ SR máme k dispozícii tieto údaje:

rok	počet obyvateľov	predprod. vek	%	produktívny vek	%	poprodukt. vek	%
2001	20 543	3 662	17,83%	13 886	67,59%	2 995	14,58%
2010	22 324	3 421	15,33%	14 547	65,16%	4 356	19,51%
2011	21 179	3 334	15,74%	13 308	62,84%	4 621	21,82%
2012	21 508	3 468	16,13%	13 258	61,64%	4 782	22,23%

Zdroj: statistics.sk

Základné sociálne služby podľa potrieb obyvateľov mesta sú zabezpečené. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby, by bolo vhodné sa orientovať na:

- rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek obyvateľov nášho mesta, a to na zabezpečenie:
 - a, poskytovania sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia,
 - b, nepriaznivého zdravotného stavu,
 - c, dovŕšenia dôchodkového veku,
 - d, terénnych sociálnych služieb,
- rozšírenie bytovej výstavby o jednoduché bývanie - nízkeho štandardu
- dobudovanie a rozšírenie bezbariérovosti v meste

- zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb v zariadení pre seniorov, dennom stacionári
- rozšírenie možnosti stravovania odkázaných osôb, pokiaľ by to bolo možné vo vlastnej vývarovni
- podpora poskytovania existujúcich sociálnych služieb
- podpora vytvorenia sociálneho zariadenia pre potreby mesta a regiónu
- vytvorenie Komunitného centra

1.6. SWOT analýza v sociálnej oblasti

Silné stránky:

- právo na poskytnutie sociálnych služieb je zaručené rovnako všetkým občanom
- záujem komunity mesta a jej oficiálnych zložiek o rozvoj sociálnej oblasti
- vlastná legislatívna činnosť samosprávnych orgánov umožňujúca úpravu niektorých oblastí sociálnych služieb podľa špecifických potrieb a podmienok komunity
- pokoj vidieckeho prostredia
- blízkosť turisticky atraktívneho mesta
- dobrá spolupráca mestského úradu so školami
- existencia infraštruktúry na voľnočasové aktivity
- udržiavané staré zvyky a tradície mesta
- aktívne spoločenské organizácie
- skúsenosti s poskytovaním sociálnych služieb – opatrovateľská služba, ZOS, Jedáleň, Nocľaháreň, Denné centrá
- existencia Oddelenia sociálnej starostlivosti na mestskom úrad
- existencia Komisie pre sociálne veci
- existencia miestnej organizácie seniorov a zdravotne postihnutých
- existencia Rómskeho združenia v meste
- nízka nezamestnanosť
- vybudovaná zdravotná infraštruktúra

Slabé stránky:

- nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby
- nepostačujúci počet kvalifikovaných zamestnancov, ktorí zabezpečujú poskytovanie sociálnych služieb
- nedostatočná podpora tvorby pracovných miest pre uchádzačov o zamestnanie v oblasti sociálnych služieb
- migrácia kvalifikovanej pracovnej sily za prácou do zahraničia
- nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb
- migrácia mladej generácie
- chýba miestna legislatíva (VZN o úprave podmienok poskytovania finančných prostriedkov na výkon opatrení sociálno právnej ochrany detí a kurately)
- nárast indexu starnutia
- vysoký stupeň segregácie rómskej komunity s dôsledkami ako je: slabá vzdelanostná úroveň, slabé hygienické povedomie, nezdravý životný štýl, vysoká chorobnosť, nedôvera k inštitúciám

Príležitosti:

- zvyšovanie zodpovednosti mesta za riešenie lokálnych problémov
- cielenie opatrení podľa miestnych potrieb
- rozvoj svojpomocného riešenia miestnych problémov
- rozširovanie spolupráce samosprávy a regionálnych združení miest a obcí
- práca s verejnosťou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej účasti pri riešení životných situácií
- podpora a rozvoj dobrovoľníctva
- vzdelanie a rekvalifikácie dospelých občanov použiteľných pre trh práce
- preventívne programy pre občanov so závislosťami
- rozvoj nových sociálnych služieb v meste
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU a iných zdrojov

Ohrozenia:

- z dôvodu zvyšovania nákladovosti služieb riziko zvyšovania úhrad a riziko znižovania kvality
- možný odliv kvalifikovaných odborníkov zo sociálnej sféry do iných odvetví
- nefunkčnosť systému sociálnych služieb z dôvodu nedostatočného realizovania kompetencií
- nárast počtu sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby
- nedostatok finančných prostriedkov na samosprávnej úrovni na výkon kompetencií
- mesta, v tom aj na zabezpečenie sociálnych služieb.
- postoje a predsudky zo strany zamestnávateľov pri poskytovaní pracovných príležitostí znevýhodneným sociálnym skupinám komunity
- nízke príjmy seniorov im neumožnia platiť za služby
- neisté finančné zabezpečenie už prebiehajúcich aktivít
- hospodárska kríza
- zvyšovanie segregácie a chudoby

Vyhodnotenie pôsobiacich faktorov ukazuje, že existuje nerovnováha v pomere rozsahu silných stránok k prvkom a javom, ktoré pôsobia ako slabé stánky. Počet a hlavne pôsobenia slabých stránok je v prevahe nad silnými. Z uvedeného vyplýva, že v prípade, ak by tento stav v spoločnosti pretrvával a neriešil by sa, mohli by nastať negatívne javy ako:

- vznik a narastanie sociálneho napätia v komunite mesta
- pokles súčasnej úrovne už poskytovaných sociálnych služieb
- pokles alebo strata dôvery v oficiálne orgány obce a ich schopnosť riešiť problémy v sociálnej oblasti ...

2. CIELE A PRIORITY ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

2.1. Rozvoj ambulantných a pobytových sociálnych služieb

Národné priority rozvoja sociálnych služieb sa orientujú na tieto základné oblasti:

- a) podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb
- b) rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s denným a týždenným pobytom
- c) zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb
- d) vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Mesto Pezinok sa snaží napĺňať tieto priority nasledovne:

- zabezpečuje najmä podporu opatrovateľskej služby u občanov, ktorí sú na tento druh sociálnej služby odkázaní so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí
- v prípade potreby zabezpečenia poskytovania sociálnej služby v zariadení spolupracovať s najbližšími zariadeniami zriadenými Bratislavským samosprávnym krajom
- rozšíriť možnosť poskytovania stravovania starších a odkázaných osôb
- pre občanov so sociálnymi a spoločenskými problémami vykonávať inštitút osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi, aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované
- aktivitami a službami podporiť spoločensky neprispôsobivých obyvateľov k začleneniu do normálneho života
- podpora poskytovania sociálnych služieb v zariadení pre potreby obyvateľov nášho mesta
- podpora vytvorenia sociálneho zariadenia pre potreby občanov mesta
- vyriešiť bezbariérovosť v meste
- vytvorenie sociálneho zariadenia denného typu pre potreby mesta
- bytová výstavba a podpora obnovy bytového fondu v meste pre mladú generáciu a bývania nízkeho štandardu pre sociálne odkázanú skupinu obyvateľov
- vytvorenie Komunitného centra

Na dosiahnutie tohto cieľa využívať koordinovaný postup všetkých poskytovateľov sociálnych služieb v meste, organizácií spolupracujúcich s mestským úradom, s efektívnym využitím ich súčasných personálnych a finančných kapacít a so zameraním sa na získanie všetkých dostupných finančných zdrojov, vrátane prehodnotenia priorít mestského rozpočtu smerom k navýšeniu v oblasti sociálnych služieb.

2.2. Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Pezinok úzko participuje na PHSR mesta Pezinok. Čiastkovým cieľom je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v meste.

Nakoľko finančné možnosti mesta v súčasnom programovom rozpočte sú ohraničené je potrebné túto požiadavku zahrnúť do programového rozpočtu na roky 2014 – 2020 (podľa komunitného plánu na roky 2014 – 2020). Určite nie je v možnostiach mesta realizovať tento zámer len z vlastných zdrojov. Zámerom môže byť vypracovaný projekt s využitím viac zdrojového financovania. Na jednotlivé priority rozvoja sociálnych služieb stanoví Mestské zastupiteľstvo mesto Pezinok zodpovedné osoby a časový horizont realizácie.

2.3. Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä miestni obyvatelia. Od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj komunitného plánovania. Tento plán budú priebežne monitorovať, zodpovedne posudzovať a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie.

Účasť na komunitnom plánovaní:

- písomné návrhy občanov – preberá poverený pracovník za sociálnu oblasť
- ústne návrhy občanov – na mestskom úrade sa vyhotoví úradný záznam o predloženej návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom
- účasť obyvateľov mesta na verejnom zhromaždení.

Komunitný plán možno meniť:

- ak sa zmenia priority
- získanie finančných prostriedkov na konkrétne potreby
- nové návrhy na poskytovanie sociálnych služieb.

Časový horizont vyhodnocovania komunitného plánu:

Mestské zastupiteľstvo mesta Pezinok minimálne 1x ročne prerokuje Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do komunitného plánu mesta.

Priority rozvoja sociálnych služieb v meste Pezinok

Priorita č. 1	Opatrovateľská služba, Terénna služba
CIELE A AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Udržateľnosť a rozvoj registrovanej sociálnej služby ➤ Zabezpečenie sociálnej služby pre obyvateľov so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí ➤ Aktivity smerujú k skvalitneniu životnej úrovne, k vytvoreniu podmienok pre plnohodnotný spoločenský a kultúrny rozvoj cieľovej skupiny a na zlepšenie medziľudských vzťahov.
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2014 – 2020
REALIZÁTOR	Zodpovednosť
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mesto Pezinok ➤ Registrovaný subjekt 	Odd. školstva a soc. starostlivosti
Priorita č. 2	Sociálna služba v zariadení v meste Pezinok – Zariadenie opatrovateľskej služby, Nocľaháreň
CIELE A AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Udržateľnosť a rozvoj registrovaných sociálnych služieb ➤ Zabezpečenie sociálnej služby v zariadení pre potreby mesta ➤ Žiadosť o príspevok na činnosť poslať vždy do 30.9. bežného roka na MPSVaR
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2014 – 2020
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovednosť
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mesto Pezinok ➤ Bratislavský samosprávny kraj ➤ MPSVaR 	Odd. školstva a soc. starostlivosti
Priorita č. 3	Sociálna služba v zariadení
CIELE A AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zabezpečenie sociálnej služby v registrovanom zariadení VÚC
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2014 – 2020
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovednosť
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mesto Pezinok ➤ Bratislavský samosprávny kraj 	Odd. školstva a soc. starostlivosti
Priorita č. 4	Stravovanie seniorov a odkázaných osôb – Jedáleň a donáška stravy do domácnosti
CIELE A AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Udržateľnosť a rozvoj registrovanej sociálnej služby ➤ Zabezpečenie možnosti stravovania, stabilizácia zabezpečovaná aj rekonštrukciou a budovaním vlastných stravovacích zariadení
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2014 – 2020
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovednosť
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mesto Pezinok ➤ Registrovaný subjekt 	Odd. školstva a soc. starostlivosti, Odd. inv. výstavby, realizácie a územného plánu

Priorita č. 5	Spoločensky neprispôsobivé osoby, zanedbávanie povinnej školskej dochádzky	
CIELE A AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Výkon Osobitného príjemcu dávky</i> ➤ <i>Začlenenie spoločensky neprispôsobivých osôb do bežného, normálneho života</i> 	
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2014 – 2020	
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovednosť	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mesto Pezinok ➤ ÚPSVaR Pezinok 	Odd. školstva a soc. starostlivosti	
Priorita č. 6	Legislatíva, Registrácia nových sociálnych služieb, Nové VZN o úprave podmienok poskytovania fin. prostriedkov na výkon opatrení sociálno - právnej ochrany detí a kurately	
CIELE A AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vypracovanie a aktualizácie novej legislatívy na úrovni Mesta Pezinok - VZN</i> ➤ <i>Registrácia poskytovaných sociálnych služieb na VÚC</i> ➤ <i>Podpora a udržanie funkcie rodiny a zotrvanie detí v rodinnom prostredí – Sanácia rodiny</i> 	
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2014 – 2020	
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovednosť	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mesto Pezinok ➤ Bratislavský samosprávny kraj ➤ Neziskové organizácie a občianske združenia 	Odd. školstva a soc. starostlivosti	
Priorita č. 7	Vytvorenie sociálneho zariadenia pre potreby mesta - Denný stacionár, Práčovňa, Zariadenie pre seniorov	
CIELE A AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Podpora</i> ➤ <i>Spoluúčasť</i> ➤ <i>Zosúlad'ovanie rodinného a pracovného života viacgeneračnej rodiny</i> ➤ <i>Zabezpečenie pomoci fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby</i> 	
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2014 – 2020	
REALIZÁTORI/PARTNERI	Zodpovednosť	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Registrovaný subjekt ➤ Mesto Pezinok 	Odd. školstva a soc. starostlivosti, Odd. inv. výstavby, realizácie a územného plánu , Stavebný úrad	
Priorita č. 8	Bytová výstavba a podpora obnovy bytového fondu, tzv. štartovacích bytov pre mladé rodiny	
AKTIVITY	<p>Predinvestičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Vysporiadanie vlastníckych vzťahov</i> ➤ <i>Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie)</i> ➤ <i>Vydanie stavebného povolenia</i> <p>Investičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Získanie zdrojov financovania</i> ➤ <i>Verejnú obstarávanie</i> ➤ <i>Realizácia</i> ➤ <i>Kolaudácia</i> 	
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2014 – 2020	
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mesto Pezinok ➤ Štátny fond rozvoja bývania ➤ Obyvatelia mesta 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dotácie ➤ vlastné zdroje
Zodpovednosť	Odd. inv. výstavby, realizácie a územného plánu , Stavebný úrad

Priorita č. 9	Vytvorenie Komunitného centra v meste Pezinok
----------------------	--

CIELE A AKTIVITY	<p>Predinvestičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysporiadanie vlastníckych vzťahov ➤ Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie) ➤ Vydanie stavebného povolenia <p>Investičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Získanie zdrojov financovania ➤ Verejné obstarávanie podľa zákona č. 25/2006 o ver. obstarávaní ➤ Realizácia <ul style="list-style-type: none"> ➤ Začlenenie spoločensky neprispôsobivých osôb do spoločenského života ➤ Zmena postoja osôb
-------------------------	---

ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2014 – 2020
---	-------------

REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mesto Pezinok ➤ Ministerstvá – PSVaR a Financíí SR ➤ Bratislavský samosprávny kraj ➤ Občianske združenia v Meste Pezinok 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dotácie ➤ vlastné zdroje pre kofinancovanie

Zodpovednosť	Odd. školstva a soc. starostlivosti, Odd. inv. výstavby, realizácie a územného plánu , Stavebný úrad
---------------------	--

Priorita č. 10	Rozšírenie sociálnych a športových aktivít
-----------------------	---

CIELE A AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zabezpečenie aktívneho športového vyžitia seniorov a mládeže ➤ Rehabilitácia zdravotne postihnutých ➤ Bezpečný presun obyvateľstva
-------------------------	--

ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2014 – 2020
---	-------------

REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Mesto Pezinok ➤ Ministerstvo Financíí a PSVaR ➤ Bratislavský samosprávny kraj ➤ MO zdravotne postihnutých osôb 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dotácie ➤ vlastné zdroje pre kofinancovanie

Zodpovednosť	Odd. školstva a soc. starostlivosti, MŠ, ZŠ, CVČ
---------------------	--

ZÁVER

Sociálna služba je činnosť poskytovaná ľuďom v nepriaznivej sociálnej situácii, podpora pri sociálnom začleňovaní a ochrane pred sociálnym vylúčením, s cieľom umožniť im zapojenie do bežného života v spoločnosti. Práve komunitné plánovanie by malo dať odpoveď na otázky ohľadom potrebných služieb v našej komunite, ako majú byť lokalizované, aké ľudské a finančné zdroje máme k dispozícii? Prínosom v prístupe štátnych orgánov je, že vytvárajú legislatívny rámec na presun kompetencií v danej oblasti, no zároveň je potrebné upozorniť na nedostatočné finančné krytie daného zámeru zo strany štátu. Mesto preto musí intenzívne hľadať a využívať aj iné zdroje financovania.

Je na samospráve, ako sa jej podarí plniť svoje poslanie, vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život. Slúži ku cti vedeniu mesta a jeho orgánov ako i obyvateľom mesta, že sa snažia plniť vytýčené ciele i v čase hospodárskej krízy, keď prostriedky na ďalší rozvoj mesta zo štátneho rozpočtu boli tiež značne obmedzené. Predsudky medzi obyvateľmi v meste nie sú také priepastné, ako to poznáme v iných mestách, už iba preto si zaslúžia pozornosť a podporu nie len zo strany mesta, ale tiež zo strany štátu, štátnych orgánov, aby sa tak postupne mohli zlepšovať životné, pracovné, sociálne podmienky tunajších ľudí.

Pezinok, jún 2014

Dokument bol prerokovaný a schválený na mestskom zastupiteľstve
dňa 2014.

Mgr. Oliver Solga
primátor mesta

